БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 248 (2026). | 19 декабрь, сешанба 1961 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ҚОЛГАН ҲОСИЛНИ ЙИҒИБ ОЛИБ, ШУДГОРЛАШНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК!

ИШИМИЗНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ КАДРЛАРГА БОҒЛИҚ

Халқимиз энг улуғ ва энг шарафли ишга—20 йил мобайнида мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ишига киришди. Ҳар бир коллектив, ҳар бир киши КПСС Программаси асосида яқин 20 йилда қилажак ишлари режасини белгилаб чиқмоқда.

Областимиз меҳнаткашлари олдида ҳам катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Биз пахтачиликни, чорвачиликни ва сабзавотчиликни, кўп тармоқли саноатимизни, айниқса машинасозлик, металлургия ва кимё саноатини, капитал қурилишни зўр бериб ривожлантиришимиз, илмий-тадқиқот ишлари ва таълим-тарбияни тубдан яхшилашимиз зарур. Хуллас, хўжалик ва ижтимоий фаолиятнинг ҳамма соҳасида қиладиган ишларимиз жуда кўп.

Ана шу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан кадрларга боғлиқ. Шунинг учун ҳам партия XXII съезди қарорларида, КПСС Программасида кадрларни танлаш, тарбиялаш, ўқитиш, уларни жой-жойига қўйиш партия ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида туриши зарурлиги алоҳида таъкидланган. Ўртоқ Н. С. Хрушчев қишлоқ хўжалик ходимларининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида сўзлаган нутқида ҳам кадрлар билан ишлаш масаласига кенг тўхталди.

«Одамларни моҳирлик билан танлаш, колхозлар ва совхозларни партия қўйган вазифаларни бажаришни таъминлай оладиган ишбилармон кадрлар билан мустаҳкамлаш керак,— деди бу нутқида ўртоқ Н. С. Хрушчев,—**шундай қилинмаса, ўртоқлар, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини юксалтириш тўғрисидаги нутқларнинг ҳаммаси қуруқ гап бўлиб қолаверади... Фақат жанговар ташкилотчилик ишигина, кадрларни жой-жойига тўғри қўйишгина ишнинг муваффақиятли бўлишини таъминлайди».**

Ғайрат-ташаббус билан ишлайдиган, оммага ва хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қиладиган, резервларни топиб, ишга соладиган кадрлар қолоқ хўжаликларни тезда ривожлантириб юборганини кўрсатувчи мисолларни областимиз халқ хўжалигининг ҳамма тармоғидан кўплаб келтириш мумкин.

Масалан, Бекобод цемент комбинати сўнгги йилларгача областимизнинг қолоқ корхоналаридан бири саналар, ҳар йили муҳим қурилиш объектларига неча-неча минг тонналаб цементни кам етказиб берар, ишлаб чиқаришда брак ва ортиқча ҳаражатларга кўп йўл қўйилар эди. Мана шу қолоқ корхонага коммунист В. Аполоник директор ва ёш, ташаббускор инженер Н. Муҳамедов бош инженер қилиб тайинлангач, корхона техника-иқтисодий кўрсаткичлари тезда ижобий томонга ўзгарди. Қисқа вақт ичида техникани тараққий эттириш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш юзасидан талай ишлар қилинди. Ҳамма участкада коммунистларнинг авангардлик роли таъминланди. Мана, бир йилдирки, завод бир меёрда унумли ишлаётир, маҳсулотининг сифати ҳам, таннархи ҳам қаноатланарли ҳолга келди.

Яқиндагина ўрта даражадаги хўжалик ҳисобланган «Политотдел» колхози ишбилармон коммунист Хван Ман Гин раис бўлиб сайлангач, тез орада Юқори Чирчиқ районидагина эмас, балки бутун мамлакатда машъал хўжаликка айланди. Фахрий ихтирочи Наби Жумабоев директорлик қилаётган Янгийўл гўшт комбинати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Ортиқов раислик қилаётган Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози ҳаммани қувонтирадиган натижаларга эришмоқдалар. Бу асосан, ишчан, юрагида ўти зўр коммунист раҳбарларнинг шарофатидир.

Бундай мисолларни санаб тугатиш қийин. Лекин шу билан бирга айрим район, шаҳар партия комитетлари, корхона, колхоз ва совхоз партия ташкилотлари кадрларни танлаш, тарбиялаш, уларни жой-жойига қўйиш масаласига етарли эътибор бермаётирлар.

Нўноқ раҳбар илғор хўжаликни ҳам чўктириб қўйиши мумкин. Комсомол районидаги Фрунзе номли колхоз бундан бирнеча йил олдин Мирзачўл массивининг илғор хўжаликларидан бири ҳисобланар, ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб пахта берар эди. Икки йилдан бери бу колхозга ўртоқ К. Усанбоев раислик қилаётир. Бу ўртоқда на жанговар ташкилотчилик бор, на унинг колхозчилар ўртасида обрў-эътибори. Раис бошчилигида правление аъзоларининг илғор тажрибаларга паст назар билан қараши, ишлаб чиқаришни юксалтириш билан астойдил шуғулланмаслиги натижасида колхоз энг қолоқлар қаторига тушиб қолди. Ҳозир бу ера пахта тайёрлаш плани энди 67 процент бажарилди.

Пискент районидаги «Коммунизм» колхозига артель хўжалигини бойитишдан кўра кўпроқ ўз шахсий манфаати тўғрисида қайғирадиган Т. Худойбердиев раис бўлгач, ҳар гектар ердан 25 ўрнига 12 центнердан пахта, 25 ўрнига 3 центнердан маккажўхори дони олинди, 300 ўрнига 22 центнердан силос бостирилди.

Бундай кўнгилсиз аҳволни Гулистон, Бўка, Оққўрғон районларидаги баъзи колхозларда ҳам учратиш мумкин. Бу—мазкур районларнинг партия комитетлари колхоз кадрларини танлашдек энг муҳим ишга жиддий қарамаётганликлари натижасидир.

Ҳозирги пайтда партия ҳар бир колхоз, совхоз, бўлим, бригада ёки корхонага шу хўжалик экономикасини яхши биладиган, уни тез суръатлар билан ривожлантиришнинг уддасидан чиқа оладиган кадрларгина раҳбарлик қилиши керак деган талабни қўймоқда. Бир вақтлардаги билим ва малакаси билан, илгари орттирган обрўси ва шон-шуҳратигагина суяниб раҳбарлик қилишни замон кўтармай қолди. Коллектив ишончини оқлайман, жамоат ишига кўпроқ фойда келтираман ва эл-юрт олдида обрў қозонаман деган ҳар бир кадр, ҳар бир раҳбар ходим ҳаёт билан қадамба-қадам бориши, олдинни кўра билиши, қийин ва мураккаб вазифаларни кам куч, маблағ ва оз вақт сарфлаб бажариш йўлларини топишга моҳир бўлиши керак. Шундай раҳбаргина узоққа боради.

Яхши ишлаётган кадрларни ҳар томонлама рағбатлантириш, уларни эҳтиётлик билан тарбиялаш, нўноқ раҳбар ва бюрократ ходимларга нисбатан муросасиз кураш олиб бориш—ҳар бир партия ташкилотининг кундалик асосий вазифасидир. Маҳаллий кадрларга, айниқса хотин-қизларга меҳрибонлик билан иш ўргатиш, уларни масъулиятли вазифаларга дадиллик билан тайёрлаш ва ҳар томонлама яқиндан ёрдам бериб туриш—ҳар бир колхоз, совхоз ва корхона партия-ташкилотининг, район ва шаҳар партия комитетларининг шарафли бурчидир.

Дастлабки клинкер

ОҲАНГАРОН цемент заводининг қурувчилари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар: заводнинг биринчи технологик навбати синовдан муваффақиятли ўтди. Клинкер омборига дастлабки ўнларча тонна қурилиш «нони»—цемент ҳомашёси келиб тушди.

Бухоро табиий гази билан ишлайдиган айланма печь, цемент тегирмони, шлам-бассейнлар жуда яхши ишлади.

Бу катта меҳнат ғалабасини қўлга киритишда кўплаб қурувчилар самарали ҳисса қўшдилар. Айниқса, 2-участка коллективининг меҳнат зафарлари мақтовга сазовор. Ўртоқ Исроилов бошчилик қилаётган бетончилар бригадасининг ҳамда Ҳаматхоков ва Зборовец ўртоқлар раҳбарлигидаги комплекс бригадалар яхши ишладилар. Цемент тегирмонини ўрнатишда ўртоқ Кабанов бошлиқ бригада аъзолари жонбозлик кўрсатдилар.

Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилишининг коллективи заводнинг 2 ва 3-технологик навбатларини ҳам тезроқ қуриб битказиш ҳамда республикамиз қурилиш объектларига дастлабки маҳсулотни мумкин қадар тезроқ жўнатиш учун янада зўр ғайрат қилмоқдалар.

Сўнгги ахборот

«БАҲОР» УЛЬЯНОВСКДА

УЛЬЯНОВСК. Бу ерда Ўзбекистон ССР «Баҳор» халқ рақс давлат ансамблининг гастроллари бошланди.

Ульяновск томошобинлари қардош республика артистларининг концертини қизғин кутиб олдилар.

МОСКВА — МИРНИЙ

ДЕҲЛИ. Антарктидага бораётган совет самолётлари «ИЛ—18» ва «АН—10» 17 декабрда Деҳли аэродромига келиб қўнди. Пингвин суратлари солинган самолётлар Москвадан Жанубий қутб обсерваторияси Мирнийга қадар бўлган жуда катта қарийб 25 минг километрлик масофанинг ҳозир бешдан бир қисмини босиб ўтди. Бу масофани босиб ўтмоқ учун 9 соатлик учиш вақти керак бўлди.

Совет элчихонасининг вакиллари ва журналистлар аэродромда совет ҳаво экспедициясининг аъзоларини кутиб олдилар.

Совет самолётлари кеча Бирма пойтахти Рангунга томон йўл олди.

КЕННЕДИ КОЛУМБИЯГА КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ президенти Ж. Кеннеди Колумбия пойтахти Боготага келди. Информация агентликларининг хабарларида айтилишича, Боготанинг марказий аэродромини қўшинлар ва полициялар маҳкам қўриқлаб турдилар.

ҲИНД ҚЎШИНЛАРИ ГОА, ДАМАН ВА ДИУГА КИРДИЛАР

ДЕҲЛИ. Ҳинд қўшинлари Гоа, Даман ва Диу аҳолисини чет эл ҳукмронлигидан озод қилиш учун 17 декабрдан 18 декабрга ўтар кечаси Португалиянинг ана шу мустамлакалари чегарасидан ўтдилар.

Матбуотнинг хабар беришича, ҳужум айни вақтда чегаранинг бир неча пунктида бошланган ва муваффақиятли ўтмоқда. (ТАСС).

ШУДГОРНИНГ СИФАТЛИ БЎЛИШИДА ГАП КЎП

Илғор тажриба минбари

Совхозимиз пахтакорлари етти йилликнинг учинчи йилини муваффақиятли якунладилар. Давлатга пахта сотиш плани муддатидан анча илгари ортиғи билан бажарилди. Йил бошидан ишни пухта ташкил этиб, пахтачиликдаги барча агротехника тадбирларини изчиллик билан амалга оширган айрим бўлим ва бригадаларда ҳосилдорлик сезиларли даражада ўсди. Жумладан совхозимизнинг 5-бўлимида бир йилда гектаридан олинган пахта ҳосили 7 центнерданга кўпайди. Бўлим пахтакорлари ҳар гектар майдондан қарийб 30 центнердан ҳосил кўтардилар.

Лекин қўлга киритган бу ютуқлар, албатта, қаноатланарлик эмас. Пахтакор республикалар қишлоқ хўжалик ходимларининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида ўртоқ Н. С. Хрушчев нутқ сўзлаб, гектаридан 25 центнердан кам ҳосил оладиган биронта ҳам хўжалик бўлмасин деган шиорни ўртага ташлади. Бу жанговар вазифани бажариш учун янгидан-янги резервларни қидириб топишимиз ва ишлаб чиқаришга илғор усулларни дадиллик билан жорий қилишимиз лозим. Ҳосилдорликни кескин даражада ошириш учун биринчи навбатда кузги шудгорни барвақт ва сифатли ўтказиш катта аҳамиятга эга. Биз буни ўзимизнинг кўп йиллик тажрибамизда жуда яхши синаб кўрдик. Шудгорлаш қанча барвақт ва сифатли ўтказилса, ҳосилдорлик шунча юқори бўлади. Ўтган йили ҳам шудгорлашни анча эрта тугалладик. Кўп ерларимизни чуқур қилиб ҳайдадик. Совхозимизда планнинг бажарилганлиги тўғрисида гап борар экан, биз бунга биринчи навбатда кузги шудгорлашни сифатли ўтказиш туфайли эришдик, деб жавоб берамиз.

Шунинг учун ҳам бу йил партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган янги вазифаларни бажаришга киришар эканмиз, ишни даставвал шудгорлашни сифатли ўтказишдан бошладик. Илгариги йиллари хўжалигимизда ДТ-54 ҳайдов тракторига тиркаладиган оддий плуглар билан шудгор қилинар эди. Бу плугларнинг эни ва бўйи ўртача катталикда бўлиб, тупроқни 90 градусга ағдаради. Бундан ташқари ҳайдалган ернинг чуқурлиги талабга тўла жавоб бермайди. Шунинг учун биз бу плугларни бироз эгиб уларнинг уст ва ён томонларига рейка қўшдик. Натижада плугнинг ҳажми илгаригига нисбатан анча кенгайди. Бу плуг ёрдамида тупроқ 180 градусга ағдарилиб, шудгор қилиняпти. Бундан ташқари ер бир йўла текисланаяпти. Энди экиш кампаниясидан олдин грейдерларни ишлатишга эҳтиёж қолмайди.

Маълумки, бегона ўтлар ғўзанинг офатидир. Шунинг учун биз бегона ўтларга қарши курашни ҳозирданоқ бошлаб юбордик. Илгариги йиллари ерни 27—28 сантиметр чуқурликда ҳайдар эдик. Натижада бегона ўтларнинг илдизлари ер тагида қолиб кетаверар эди. Тракторчиларимиз ҳозир ерни 30—32 сантиметр чуқурликда ҳайдамоқдалар. Бунинг фойдаси катта. Чунки ер чуқур ҳайдалса бегона ўтларнинг илдизлари йўқотилади.

Бу йил совхозимизда 5400 гектар ер шудгор қилиниши керак эди. Тракторчиларимиз ҳозиргача 4000 гектардан ортиқ ерни ҳайдаб бўлдилар. Далаларимизда 42 та ҳайдов трактори тинмай ишлаб турибди. Тажрибали механизаторларимиздан Д. Туробов, Я. Мустафоев, И. Абдуллаев ва Ш. Эмирсалиев сингари ўртоқлар кунлик топшириқни 1,5—2 ҳиссага етказиб адо этмоқдалар. Хўжалигимизда шудгорлаш ишлари эрта-индин тугалланади.

Совхозимиз пахтакорлари келгуси йили 25 центнердан кам ҳосил оладиган бирорта ҳам бригада, бирорта ҳам бўлим бўлмаслиги учун курашни ҳозирданоқ қизитиб юбордилар. Шубҳа йўқки, совхозимиз 1—2 йил ичида ҳосилдорлиги 25 центнердан ортиқ бўлган хўжаликлар қаторидан жой олади.

Ҳ. РОЗИҚУЛОВ.
«Пискент» совхозининг старший агрономи.

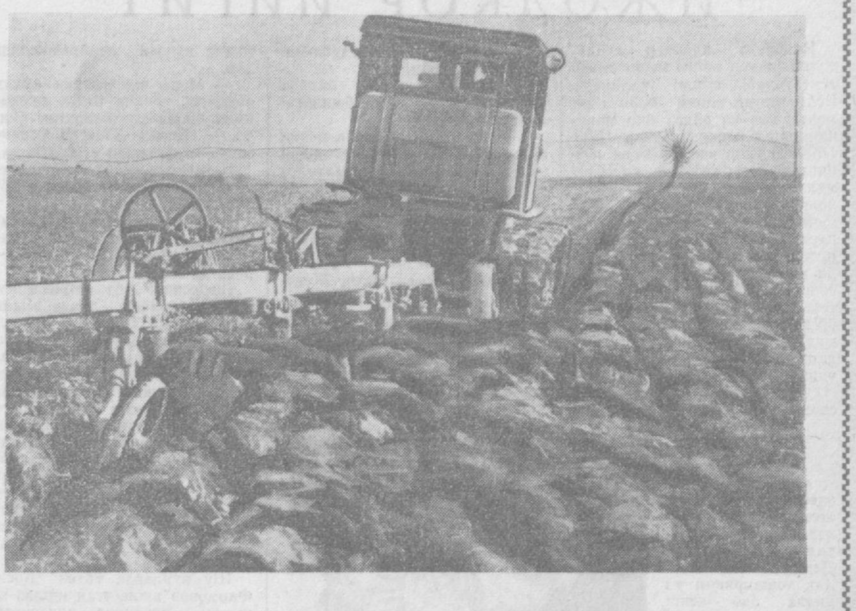

Суратда: «Пискент» совхозининг Тойир Қамбаров бошлиқ бригада даласида шудгор пайти.
Б. Эрқоров фотоси.

СОВХОЗ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ ЮТУҒИ

КПСС XXII съездининг тарихий қарорларидан ғоят руҳланган 4-«Вревский» наслчилик совхозининг чорвадорлари давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. Ҳозиргача олинган 46720 центнер сутнинг 45450 центнери давлатга сотилди. Ўтган 11 ой ичида 1293 бош сигирнинг ҳар биридан 3501 килограммдан сут соғиб олинди.

Ўз касбининг моҳир устаси ўртоқ Уммат Аметов боқимидаги ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 4703 килограммдан сут соғиб олиб, энг юқори кўрсаткичга эришди. Илғор сут соғувчилардан Мунаввар Нурматова, Елена Храмова, Евдокия Крамова ўртоқлар эса ҳар бир сигирдан 4000 литрдан ошириб сут соғиб олдилар.

Совхоз чорвадорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 4000 литрга етказиш ва давлатга пландагидан ташқари 2000 центнер сут сотишга аҳд қилдилар.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

БИР ЦЕНТНЕР ПАХТА 6 СЎМ 81 ТИЙИНГА ТУШДИ

Ўрта Осиё машина синаш станциясининг мутахассислари мамлакатнинг донгдор механизатори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко ишининг аниқ якунларини тўпладилар.

Бу йил Валентин Тюпко ва у билан бирга ишлаётган сувчи Тошпўлат Холматов 47 тоннадан «оқ олтин» етиштирдилар. 24 гектар ернинг ҳар гектарида 38,77 центнердан, яъни планда белгиланганига нисбатан тўққиз центнер кўпроқ пахта етиштирилди. Тюпко ҳосилнинг 87 процентини машинада терди. Бутун ҳосил тайёрлаш пунктига қоп-қанорсиз ташилди.

Бунинг натижасида донгдор механизатор пахтанинг таннархини камайтиришда ажойиб муваффақиятга эришди. У мамлакатда энг арзон пахта етиштирди. Бир центнер пахтани етиштириш учун 7,5 киши-соат сарфланди, бу эса ўтган йилдагига нисбатан икки баравар камроқдир. Бир центнер пахта 6 сўм 81 тийинга тушди. Бу ҳам, ўтган мавсумдагига нисбатан деярли уч ярим сўм камроқдир.

Валентин Тюпко КПСС XXII съезди қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг тўртинчи йилида ишларни механизациялаш даражасини янада оширишга қарор қилди. У сувчи билан бирга 38 гектар яъни одатдагидан уч-тўрт баравар кўпроқ ерда пахта етиштирмоқчи. Бир центнер пахтани етиштириш учун энг кам вақт ва меҳнат сарф қилингани ҳолда, юқори ҳосил етиштириш мўлжалланади. Бир центнер пахтани етиштириш учун олти киши-соат сарфлаб, унинг таннархини олти сўмгача камайтиришга қарор қилинди.

„ОҚ ОЛТИН"НИНГ ҚАДРИГА ЕТМАЁТГАНЛАР

Гулистон районидаги Мичурин номли колхоз пахта йиғим-териминнинг дастлабки кунлариданоқ райондагина эмас, балки областда ҳам судралиб келаётган хўжаликлардан биридир. Хўш, бунга сабаб нима? Бу хўжаликнинг пахта далаларида ҳосил йўқми?! Ҳосил кўп, аммо ташкилотчилик йўқ. Колхоз раҳбарлари барча ишчи кучларини, техникани ва бошқа ички резервларни йиғим-терим ишларига тўла сафарбар этмадилар, теримчилар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилмади. Оқибати нима бўлди деng, колхоз пахта тайёрлаш йиллик планини бажараолмай қолди.

Колхоз раҳбарлари шу кунларда ҳам далада қолган ҳосилни нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишни яхши йўлга қўйиб юбориш ўрнига, ўзи бўларчилик кайфиятида юриптилар. Қолган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиб, давлатга топшириш тўғрисида деярли ҳеч ким қайғирмаётир.

Хўжаликда халқ бойлиги — «оқ олтин»нинг қадрига етилмаётир. Бу фикримизни қуйидаги мисол тасдиқлайди. Ўртоқ Ж. Абдусаломов бошлиқ бригаданинг 20 гектарлик картасидаги ғўзапоялар ҳосили тўла йиғиб-териб олинмасданоқ колхозчилар томонидан юлиб кетилган.

Колхознинг кўпгина бригадаларида 10—15 процент кўраги бўлган пахта майдонлари раҳбарларнинг руҳсати билан шудгорлаб юборилаяпти. Бундай фактларнинг содир бўлишига, биринчи навбатда, колхоз раиси Қ. Исроилов, партия ташкилотининг секретари В. Ашуров, бош агроном Ю. Товбоев ўртоқлар сабабчи бўлаётирлар.

У. ҒОЙИБНАЗАРОВ.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИШ—ЖАНГОВАР ВАЗИФАМИЗ

Бундан 3—4 йил илгари бизнинг колхоз райондаги энг қолоқ ва энг кам ҳосилли хўжаликлардан ҳисобланарди. Ҳозир колхозчиларнинг ҳалол ва фидокорона меҳнатлари туфайли хўжалигимиз қаддини ростлаб олди. Ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиб бормоқда.

Бу йил ишимизнинг якуни ёмон бўлмади. 1080 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда пландаги 24,5 центнер ўрнига 26 центнердан ҳосил кўтарилди. Айниқса, илғор бригадаларимиз қувончли натижаларга эришдилар. Масалан, ўртоқ Нажмиддин Эркабоев бошлиқ бригада аъзолари 121 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 37 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Ўртоқ Низомиддин Исҳоқов бошлиқ бригада аъзоларининг ҳар гектар ердан йиғиб олган пахтаси 33 центнерга етди.

Етиштирилган ҳосилнинг 415 тоннаси машина билан терилди. Машина билан пахта теришда механик-ҳайдовчилардан, айниқса, Вали Абибуллаев, Кенжа Исҳоқов ўртоқлар намунали ишладилар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 80—90 тоннадан пахта терди.

Ҳамма ҳосилнинг 85 проценти қоп-қанорсиз ташилди. Бу усул қоп-қанор учун бўладиган сарф-харажатларни камайтирибгина қолмасдан, шу билан бирга иш суръатини анча тезлаштирди.

Колхозимизда 10 та бригада бор. Шундан 7 тасида ҳар гектар ердан олинган ҳосил 25 центнердан ошди. Бироқ, Абдуқаҳҳор Мусурмонқулов, Аминжон Шодмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик колхоз даражасидан анча паст бўлди. Бу бригадаларда ҳар гектар ердан олинган ҳосил 17—18 центнердан ошмади. Колхозимиз бўйича 25 центнердан кам ҳосил олиб келаётган бу бригадаларни ҳам колхоз даражасига етказиб олишимиз лозим.

Нима учун бу бригадаларда кам ҳосил олинди? Чунки уларда мелиорация ишлари яхши ўтказилмаган, шўр ювиш сифатли бўлмаган эди. Эндиги вазифа — йўл қўйилган бу камчиликларни бартараф қилишдан иборат.

Ҳозир колхозимизда қолган ҳосилни йиғиб олиш билан бирга, келгуси йил мўл ҳосили учун тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Шудгор қилиш, шўр ювиш тадбирлари амалга оширилмоқда. 1962 йилда пахта майдонимиз қўриқ ерлар ҳисобига 20 гектар кенгайтирилади. Биз яқин йиллар ичида ҳосилдорликни колхоз бўйича 30 центнерга етказиш ниятидамиз. Бунинг учун колхозда мелиорация ишлари, кузги шудгор сифатли ўтказилиши, тўла гектар учун кураш олиб борилиши, шўр ерлар ювилиши ва бошқа тадбирлар амалга оширилиши лозим. Бу йил ерларимизнинг мелиорация аҳволини яхшилашда давлат бизга жуда катта ёрдам берди. Колхоз территориясидаги 20 километр узунликдаги тўлиб қолган эски зовурлар давлат ҳисобига экскаваторлар билан тозаланди.

Биз бу йил 300 гектар ернинг шўрини ювишни планлаштириб, ишни бошлаб юбордик. Кузги шудгор қизғин давом этаётир. Ерни шудгор қилишда механизаторларимиздан Иван Пиласов, Гаврил Крапченко, Ҳошим Исмандиёров, Толдибой Ҳатамов, Эргаш Ҳамроев сингари ўртоқлар ғайрат билан ишламоқда. Сифатли шудгор — мўл ҳосил гарови. Шунинг учун биз ишнинг сифатига катта эътибор бераяпмиз. Бунинг учун 5 кишидан иборат комиссия туздик. Улар ер қандай чуқурликда ҳайдалганлиги, айниқса, карта четларининг тўла ҳайдалганлигини текшириб, қабул қилиб олмоқдалар.

Колхозимизда планнинг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшган, кузги-кишки тадбирларни амалга оширишда жон куйдириб ишлаётган кишилар билан биз фахрланамиз. Уларнинг номларини қайта-қайта такрорлагинг келади. Аҳрор Омилов, Саримсоқ Аширов, Баҳром Ҳамроев, Абдураим Иброҳимов, Қурбон Сафаров, Эргаш Қосимов, Дониш Кўчаров, Абдувоид Маматов, Абдураим Жумабоев ўртоқлар сингари ажойиб меҳнатсевар, жонкуяр, ташаббускор кишиларимиз жуда кўп. Улар пахта терими даврида ғайрат билан ишладилар, ҳозир кузги-қишки тадбирларни амалга ошириш пайтида ҳам астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Н. С. Хрушчев пахта билан бирга чорвачилик маҳсулотларини ҳам кўпайтириш вазифасини қўйди. Колхозда мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтирмай туриб бу мақсадга эришиб бўлмайди. Бу, эндиликда маккажўхорига бўлган муносабатни ўзгартиришни талаб қилади. Биз илгари маккажўхорини бригадаларга бўлиб юборган эдик. Бу кўнгилдагидек натижа бермади. 1962 йилда «Политотдел» колхози сингари мустақил маккажўхорикорлик бригада ташкил қилдик. Бу бригадага 150 гектар ер, 10 та ишчи кучи ва керакли техника ажратиб бердик. Коммунист Абдусалом Отабоев бригада бошлиғи қилиб тайинланди. Ҳозир улар маккажўхори экиладиган ерни шудгор қилиб, келгуси йилга тайёрлик ишларини бошлаб юбордилар.

Биз ҳосилдорликни ошириш учун ҳозир мана шундай тадбирларни амалга ошираётирмиз.

А. НОСИРОВ,
Комсомол районидаги «Красний Восток» колхозининг раиси.

ПАХТА — МИЛЛИЙ ИФТИХОРИМИЗ

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 18 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ	0,10	123,95
ҚУЙИ ЧИРЧИҚ	0,03	120,25
ОРЖОНИКИДЗЕ	—	107,03
ЯНГИЕР	0,04	105,83
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,01	102,16
ЧИНОЗ	—	100,81
ЯНГИЙЎЛ	0,01	100,15
ПИСКЕНТ	—	100,09
Комсомол	0,02	96,75
Бўка	0,02	94,31
Сирдарё	0,06	93,99
Оққўрғон	0,07	92,81
Бекобод	0,05	88,14
Гулистон	0,04	76,65
Область бўйича	0,03	97,80

БАРЧА МАМЛАКАТЛАРДАГИ МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ БИРДАМЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ўзбекистон пойтахти касаба союзлари Жаҳон конгрессининг қатнашчиларини кутиб олмоқда

Тошкент аэропортининг пештоқига қизил алвонлар тортилган. Бу алвонларга касаба союзларининг Москвада бўлиб ўтган V Жаҳон конгресси қатнашчиларига қарата табрик сўзлари рус, ўзбек, инглиз ва француз тилларида ёзилган. 18 декабрда Ўзбекистон пойтахти бутун дунё меҳнаткашларининг улуғ форумида қатнашган ўн мамлакат вакилларини кутиб олди. Келганлар орасида — Ангола, Бельгия, Вьетнам Демократик Республикаси, Ироқ, Мавритания, Мали, Марокаш, Нигер, Шимолий Родезия, Жанубий Вьетнам вакиллари бор.

Тошкент меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари, республиканинг касаба союз раҳбар ходимлари меҳмонларни кутиб олмоқ учун аэродромга келдилар.

Ўзбекистон касаба союзлари советининг раиси С. Н. Нуриддинов чет эллардан келган вакилларни Ўзбекистон касаба союз аъзоларининг бир ярим миллион кишилик армияси номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан самимий табриклади.

Мавритания меҳнаткашлари Миллий союзининг бош секретари Сао Жан Бабтист микрофон олдига келади. У, чет эл меҳмонларининг Тошкентда меҳмондўстлик билан кутиб олинганликлари учун ташаккур изҳор қилиб бутун ер юзида одамнинг одам томонидан эксплуатация қилинишига абадий хотима бериш учун барча мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг бирлигини мустаҳкамлашга чақирди.

Вьетнам Демократик Республикаси меҳнат конфедерациясининг бош секретари Чан Зань Туен ўз сўзида Коммунистик партия томонидан коммунизм қуриш буюк Программасида қўйилган вазифаларни ҳал этишда Ўзбекистон халқларига катта муваффақиятлар тилади.

Бельгиялик касаба союз арбоби Морей Рене ўз ватанига қайтганидан кейин Совет Иттифоқида кўрган ҳамма нарсалар ҳақида холисона гапириб беражагини айтди.

Чет эл касаба союзларининг вакиллари Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўладилар, республика меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишадилар. (ЎзТАГ).

МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ — КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИНИНГ АСОСИ

ИЖОДКОР ЙИГИТ

Комбинат клинкер куйдириш печлари вақти-вақти билан тўхтатилиб, ремонт қилинади. Белгиланган норма бўйича ремонт ҳар уч ойда бир марта қилиниши керак. Чунки 1600-1800 даража иссиқликда печнинг ичидаги футеровка ана шу муддатда ишга яроқсиз бўлиб қолади.

Футеровкаларнинг ремонтлараро муддатини оширишнинг иложи йўқмикин? Қосимни худди ана шу масала қизиқтира бошлади. У, айланувчи печь технологиясини яна синчиклаб ўрганди. Машинанинг узоқроқ муддат ишлаш йўлларини қидирди. Одатда футеровканинг чидамлилигини ҳимоя қилувчи огарка белкурак билан печга солинарди. Бу ўз навбатида ишчи кучини ошиқча сарфлашга олиб келарди.

Қосим кунларнинг бирида ишлаб чиқариш цехи бошлиғининг олдига келди.

— Алексей Степанович, огаркани печга белкурак билан эмас, механизм билан узатилса фойда бермасмикан? — Қосим бошлиққа ўз фикрини билдирди.

— Бўлмасамчи, унда айни муддаога етган бўлар эдик-ку, — жавоб берди ўртоқ Живолуп.

Цех бошлиғи футеровкаларни яхшилаб мойлаш имкониятини ҳам топиш лозимлигини айтган эди. Қосим қўлидаги чертёжни унга узатди.

Икковлари биргалашиб чертёжни кўздан кечирабошладилар.

— Мана шу режани амалга оширсак, огарка печга пуркаш йўли билан узатиладиган бўлэди, — Қосим Алексей Стпеновичга ўз фикрини тушунтирди.

Цех бошлиғи бош машинистнинг таклифидан мамнун бўлиб:

— Баракалла ука, худди нишонга урибсан. Бу тадбирни албатта амалга оширамиз, — деди қувониб.

Қосимнинг бу рационализаторлик таклифи тезда амалга оширилди. Таклиф асосида огаркани айланувчи печга ишлаб турган вақтда ҳам пуркаш йўли билан узатиладиган бўлди.

Бош машинистнинг бу таклифи корхонага жуда катта фойда келтирди. Футеровкалар нормал мойланадиган бўлди. Улар эндиликда илгариги 90 сутка ўрнига 130 суткага чидамоқда. Куйдирилган клинкернинг сифати ҳам анча ошди. Натижада ҳозиргача давлатнинг 10 минг сўм пулини тежаб қолишга эришилди.

Шу кунларда ўртоқ Қосим Фармонов ишлаётган ишлаб чиқариш цехининг коллективи КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда. Цехда топшириқлар мунтазам равишда орттириб бажарилаяпти.

Яқинда корхонада икки хил цемент ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Ҳозир «дорожний» ва тез қотувчи янги цемент хиллари республикамиз қурилишларига юборила бошланди. Коллектив қўлга киритаётган бу ютуқларда тажрибали машинист ва моҳир рационализатор Қосим Фармоновнинг ҳам ҳиссаси бор.

М. БОЛТАБОЕВ,
Бекободдаги Дзержинский номли цемент комбинати.

☆ ☆

«Узбекхимм а ш» заводининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Анатолий Андреевич Дедюрин етти йиллик топшириқни уч йилда адо этиш учун ўз зиммасига юксак мажбурият олган эди. У сўзининг устидан чиқди: 2 йилу 9 ой мобайнида етти йиллик нормани ошириб бажарди. Ўртоқ А. А. Дедюрин бундай муваффақиятларга ишлаб чиқаришга меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган оригинал мосламаларни жорий қилиш туфайли эришди. Суратда: ўртоқ А. А. Дедюрин иш устида.

АВТОМАТЛАР БОШҚАРМОҚДА

Чирчиқ дарёсига қурилган Логинов номли бу гидроэлектростанцияда дастлабки киловатт-соат электр қуввати бундан 21 йил муқаддам ҳосил қилинган эди. Ўтган йиллар давомида электростанцияда меҳнат шароити тубдан ўзгарди, энергетиклар коллективи олға томон катта қадам ташлади. Кўпгина ташаббуслар билан чиққан станциянинг аҳил коллективи Чирчиқ шаҳрида биринчи бўлиб коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли ном олди.

— Электростанция ишга туширилган дастлабки кунлардан бери шу ерда меҳнат қилаяпман, — дейди собиқ машинист, ҳозир эса слесарлар бригадасига раҳбарлик қилаётган Василий Дмитриевич Лапин.— Биринчи вахтада турган эдим. Ҳали-ҳали эсимда, ўша йиллари турбинани ишга тушириш учун 25-30 га яқин операцияни бажариш керак эди. У вақтда бу операциялар қўлда бажарилар эди.

Чирчиқ ГЭСлари каскадининг бош инженери ўртоқ Воҳидов кекса энергетикнинг фикрини давом эттириб, бундай деди:

— Ҳозир электростанцияларимиз юксак автоматлашган корхонага айланди. Иш жараёнларини автоматлаштириш ва телемеханизациялаш бўйича жуда кўп тадбирлар амалга оширилди. Агар илгари станцияларни ишга тушириш учун 30 минутга яқин вақт сарфланган бўлса, ҳозир кнопкаларни босишингиз билан барча агрегатлар ишлайбошлайди.

Ишлаб чиқариш жараёнларини юксак автоматлаштириш туфайли электростанциянинг қуввати икки баравардан зиёдроқ ошди. Корхонада ишлайдиганлар сони дастлабки йиллардагига қараганда икки баравар камайди.

Чирчиқ электростанциялар каскадида жуда кўп янгиликларни учратишингиз мумкин. Энергетиклар коллективининг иш жараёнларини автоматлаштиришда орттирган тажрибаси Иттифоқ электростанцияларида кенг қўлланилмоқда. Каскадда Совет Иттифоқида биринчи бўлиб барча агрегатлар ишини бир вақтнинг ўзида тартибга солиб турувчи мосламалар ишга туширилди. Бу тадбир меҳнатни енгиллаштириш, ишлаб чиқариш маданиятини анча яхшилаш имконини берди.

КПСС Программасида кўрсатилганидек, вақти билан ақлий ва жисмоний меҳнат ўртасидаги тафовут тамомила йўқолади. Чирчиқ гидроэлектростанцияларида ана шундай тафовут ҳозирнинг ўзидаёқ бартараф этилган. Бу ерда оғир жисмоний меҳнатдан асар ҳам йўқ. Ҳамма операциялар автоматик аппаратлар ёрдами билан бошқарилади.

Чирчиқ гидроэлектростанциялар каскади коллективи ой сайин катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Энергетикларнинг малакаси тинмай ошириб бораётганлиги туфайли уларнинг иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришдаги активлиги ортмоқда. Жуда кўп новаторлар бу ишга муносиб ҳисса қўшишди. Ямшчиков, Ноғайбеков, Климов, Петров ва бошқа ўнлаб янгилик изловчилар шулар жумласидандир.

Меҳнат унумдорлигини оширишда юксак кўрсаткичларга эришган Чирчиқ электростанциялар каскади коллективи партиямиз XXII съезди тарихий қарорларидан бениҳоя руҳланиб, шу кунларда ҳам ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш, технологияни такомиллаштириш имконини берадиган воситаларни қидириб топиш устида тинмай ижодий изланиш олиб бормоқда.

И. САТТОРОВ,
Г. ЯСТРЕБОВ.

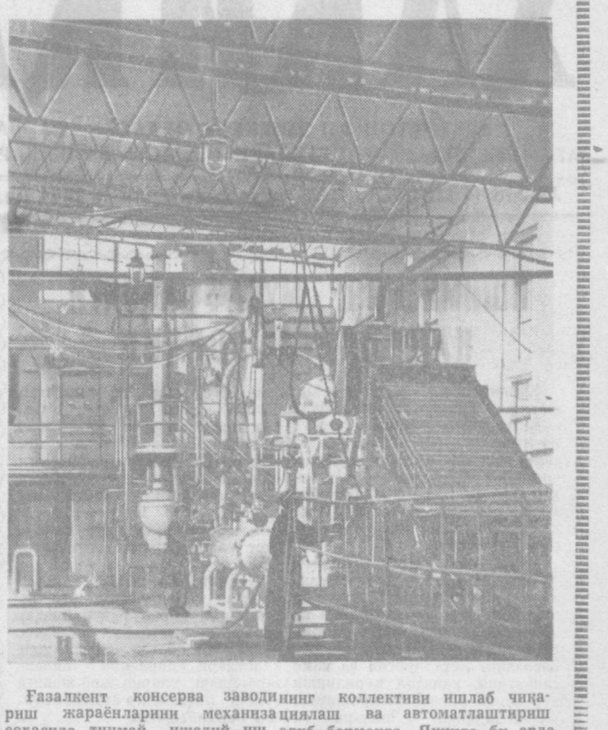

Ғазалкент консерва заводининг коллективи ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида тинмай ижодий иш олиб бормоқда. Яқинда бу ерда консерва маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш имконини берадиган янги автомат линия ишга туширилди.
Суратда: янги автомат линиянинг кўриниши.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири О. Левак фотоси.

«...Саноатда меҳнат унумдорлигини 10 йил мобайнида икки ҳиссадан кўпроқ, 20 йил мобайнида эса тўрт-тўрт ярим ҳисса ошириш лозим. 20 йилдан сўнг совет саноатида меҳнат унумдорлиги АҚШдаги меҳнат унумдорлигининг ҳозирги даражасидан тахминан икки ҳисса, соатлаб ишлаб чиқариш бўйича эса, СССРда иш кунининг қисқартирилиши муносабати билан, анча кўпроқ ошиб кетади».
(КПСС Программасидан).

1965 ЙИЛ ДАРАЖАСИДАН ҲАМ ЮКСАК

Ивановодаги «Солидарность» фабрикасининг донгдор тўқувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Юлия Вечерованинг ускуналар унумдорлиги бўйича 1965 йилга мўлжалланган даражага етти йилликнинг иккинчи йилидаёқ эришганлиги ҳаммага маълум. Комбинатимиз коллективи унинг изидан бориб катта ютуқларни қўлга киритмоқда.

Бундан 4—5 йил илгари иккинчи тўқув фабрикасидаги «АТС-5-200». «АТС-В-200» станокларининг батан уриш тезлиги минутига 198—199 ни ташкил этар ва ҳар қайси станокда бир соатда 2,05 метр сатин, 4,13 метр миткаль, 4,29 метр фуляртин тўқиларди.

Фабрикамиз новаторлари бу станокларнинг унумдорлигини ошириш йўлида қатъийлик билан иш олиб бордилар. А. Нурматов, Ф. Исроилов, В. Катанаев, Г. Петрин, ва бошқалар станокларнинг кўпгина қисм ва деталларини ўзгартирдилар: чўяндан ясалган оғир деталларни чармдан тайёрланган енгил деталлар билан алмаштирдилар. Натижада станокларнинг батан уриш тезлиги минутига 216—220 га етказилди. Ҳозир бир станокда ҳар соатда 2,19 метр сатин, 4,23 метр миткаль, 4,68 метр фуляртин тўқилмоқда. Бу эса ўз навбатида фабрикага ҳар йили қўшимча равишда бир неча юз минг метр газлама ишлаб чиқариш имконини бораётир.

3-цех мастери, СССР Олий Совети депутати Нина Игнатова бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат сменасида ҳам ускуналарнинг иш унуми юксак даражага етказилди. Смена коллективи ускуналар унумдорлиги бўйича етти йилликнинг охирига мўлжалланган даражадан ҳозирдаёқ анча ўзиб кетди. Фабрикамизда ускуналар унумдорлигини тобора ошираётган тўқувчилар жуда кўп. Ҳозир 1965 йил даражасида ишлаётган тўқувчиларнинг сони 226 кишига етди. Улар орасида коммунистик меҳнат зарбдорлари С. Алиева, Т. Тоцкая, Р. Коровинская, Н. Скотникова, В. Пишкина, О. Лебедева, Ж. Саидикромовалар бор. Улар ҳар соатда бир тўқув станогида 30—60 сантиметрдан қўшимча газлама тўқиётирлар.

Коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган фабрикамиз коллективи ҳар бир станокнинг мумкин қадар кўпроқ ишлаб туришига, танда ва арқоқ узилишининг камайишига эришаётганлиги туфайли меҳнат унумдорлиги тобора ошиб бормоқда.

Қ. УМАРОВ,
Тошкент тўқимачилик комбинати 2-тўқув фабрикасининг мастери.

КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИНИНГ МУҲИМ ШАРТИ

КПСС Программасида оламшумул-тарихий аҳамиятга эга бўлган вазифа — Совет Иттифоқида ҳар қандай капиталистик мамлакатдагига қараганда энг юксак турмуш даражасини таъминлаш вазифаси ўртага қўйилди. Кишиларнинг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини тўла қондириш учун зарур бўлган моддий ва маънавий неъматларнинг мўл-кўл бўлишини таъминлаш учун ишлаб чиқаришнинг энг юқори даражасига эришиш, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш керак.

В. И. Ленин мамлакатимизда коммунистик жамият қуришда меҳнат унуми ҳал қилувчи фактор эканлигини қайта-қайта уқтириб, меҳнат унуми оқибат натижада янги ижтимоий тузумнинг ғалаба қилиши учун энг муҳим, энг асосий нарсадир, деб айтган эди.

Коммунистик партия, совет халқи Лениннинг бу кўрсатмаларига амал қилиб, меҳнат унумдорлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор бериб келди. Натижада халқ хўжалигининг барча тармоқларида меҳнат унумдорлиги тўхтовсиз ўсиб боряпти.

Совет Иттифоқи меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари бўйича капиталистик мамлакатлардан аллақачонлароқ ўзиб кетди. Агар СССР саноатида меҳнат унумдорлигининг йиллик ўртача ўсиш суръати 6-7 процентни ташкил қилса, иқтисодий жиҳатдан энг тараққий қилган капиталистик мамлакат ҳисобланган АҚШда меҳнат унумдорлигининг ўртача йиллик ўсиш суръати ҳозир 1,5-2 процентини ташкил қилмоқда.

Лекин СССР саноатида меҳнат унумининг даражаси АҚШ саноатидан 2-2,5 марта орқада. Шуни айтиш керакки, бу фарқ йилдан-йилга камайиб бормоқда. Саноатимизда меҳнат унумдорлигининг ўртача йиллик ўсиш суръатлари шуни кўрсатадики, биз яқин йиллар ичида бу соҳада ҳам АҚШга етиб оламиз ва ундан ўзиб кетамиз.

Партиямиз Программасига биноан саноатда меҳнат унумдорлигини 10 йил мобайнида икки ҳиссадан кўпроқ, 20 йил мобайнида эса тўрт-тўрт ярим ҳисса ошириш кўзда тутилади. 20 йилдан кейин СССР саноатида меҳнат унумдорлиги АҚШдаги меҳнат унумдорлигининг ҳозирги даражасидан тахминан икки ҳисса, соатлаб ишлаб чиқариш бўйича эса, СССРда иш кунининг қисқартирилишига қарамай, бундан ҳам кўпроқ ошиб кетади. Бундай ўсиш меҳнат унумдорлигининг тарихда мисли кўрилмаган юқори даражага кўтарилишига, моддий бойликларнинг коммунистик мўл-кўллигини таъминлашга имкон беради.

Ҳозирги пайтда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришнинг асосий манбаи меҳнат унумдорлигини юқори даражага кўтариш ҳисобланади. 1965 йилда саноат маҳсулоти ўсишининг тўртдан уч қисми меҳнат унумдорлигининг ошиши ҳисобига бўлиши керак. Социалистик ишлаб чиқаришнинг ўсиб бориши билан меҳнат унумдорлигининг ҳам ишлаб чиқаришни ривожлантиришдаги роли ошиб боради. Масалан, меҳнат унумдорлигининг 1 процент ўсиши биринчи беш йилликда 31 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот берган бўлса, 1961 йилда 1,5 миллиард сўмлик, етти йилликнинг охирига бориб эса 2 миллиард сўмлик қўшимча маҳсулот олиш имкониятини туғдиради. Ҳозирги вақтда мамлакатда меҳнат унумдорлигини 1 процентга кўтариш ишлаб чиқаришга 214 минг янги ишчи жалб қилинганда олинадиган эффектни бериши мумкин.

Меҳнат унумдорлигини оширишнинг хилма-хил йўллари ва шарт-шароитлари бор. Фан ва техниканинг барча ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш, ишчилар, хизматчилар ва барча ходимларнинг умумий билим даражаси ҳамда маданий савиясини кўтариш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқаришни ва меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, кишиларнинг ўз иш натижаларидан моддий манфаатдорлигини ошириш, оммавий мусобақани кучайтириш ҳамда илғорлар ва новаторларнинг тажрибаларини ишлаб чиқаришга кенг ёйиш меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим шартларидир.

Мамлакатни электрлаштириш техникани тараққий эттириш ва халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Бу коммунистик жамият экономикасини яратишнинг асоси ҳисобланади. Шу сабабли ҳам партия коммунистик жамият қуришнинг асосий вазифаларини белгилар экан, В. И. Лениннинг «Коммунизм — Совет ҳокимияти плюс бутун мамлакатни электрлаштиришдир» деган доҳиёна формуласига амал қилади.

«КОММУНИСТИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ДАРАЖАСИГА ЭРИШИШ УЧУН МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ ҲАЛ ҚИЛУВЧИ АҲАМИЯТГА ЭГА ЭКАНЛИГИНИ ЯХШИ БИЛИБ ОЛИШИМИЗ КЕРАК. ИЖТИМОИЙ МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — ТАРАҚҚИЕТИМИЗНИНГ МЕЗОНИ ВА КИШИЛАР ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ ОШИРИШНИНГ МУҲИМ МАНБАИ АНА ШУНДАН ИБОРАТ. МАСАЛАНИ БОШҚАЧА ҚЎЙИШНИНГ ҲАР ҚАНАҚАСИ ҚУРУҚ МАНИЛОВЧИЛИКДИР».

Н. С. ХРУШЧЕВ.

Меҳнат унумдорлигининг доимо ошиб бориши учун меҳнатни электр билан қуроллантириш суръатлари меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларидан юқори бўлиши зарур. Яқин ўн йилликда саноатда меҳнатни электр билан қуроллантириш қарийб уч ҳисса кўпайтирилади.

Меҳнат унумдорлигини янада ошириш ишлаб чиқаришни химиялаш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида химия фанининг барча ютуқларидан кенг фойдаланишни талаб этади.

Химиялаш туфайли илгари ишлатилаётган материалларга нисбатан анча мустаҳкам, енгил, сифатли, арзон бўлган янги материалларни олиш ва уларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш имконияти туғилади. Бундай материаллардан машина қисмлари ва деталлар тайёрлаш учун кўп меҳнат талаб қилинмайди. Механик ишлов беришни химия йўли билан ишлов беришга алмаштириш натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнини тезлаштириш ва меҳнат унумдорлигини анча ошириш мумкин.

Меҳнат унумдорлигининг ошиши учун ишлаб чиқариш процессларини комплекс равишда, яъни ҳар тарафлама машиналаштиришга катта эътибор бериш керак. Кейинги икки йил мобайнида саноат корхоналарида, қурилиш ва транспортда қўл меҳнатини машина билан алмаштириш бўйича анчагина ишлар қилинди. Фақат республикамизнинг саноат корхоналарида ўтган йили 2 мингдан кўпроқ янги станок, машина, конвейер ва бошқа ҳар хил ускуналар ўрнатилди, 5 мингга яқин турли асбоб-ускуналар модернизация қилинди.

Бундай тадбирлар областимиз корхоналарида ҳам амалга оширилаётир. Лекин шуни айтиш керакки, область саноатида ишлаб чиқаришни янги техника билан таъминлаш имкониятларидан етарли фойдаланилмаётир. Кўпгина саноат тармоқларида ёрдамчи ишларни комплекс механизациялаш масаласи ҳал қилинмаган. Аксарият корхоналарда ремонт, энергетика, транспорт ва склад хўжалиги каби ёрдамчи участкаларда асосий операциялар қўл кучи билан бажарилмоқда. Ваҳоланки, юк ортувчилар ва туширувчилар, юкларни ташувчилар, ремонт билан шуғулланувчилар, иш тақсимловчилар, контролёрлар, омборчилар, диспетчерлар ва бошқа шу каби ёрдамчи ишларни бажарувчилар бутун саноатдаги ишчиларнинг ярмини ташкил этади. Барча асосий ва ёрдамчи процессларни комплекс механизациялаш натижасида кўпчилик завод-фабрикаларда меҳнат унумдорлигини икки-уч, баъзи корхоналарда эса 5-10 марта ошириш мумкин.

Корхоналардаги мавжуд асбоб-ускуналарни модернизация қилиш йўли билан уларнинг унумдорлигини 20-30 процент, айрим ҳолларда 2 мартадан зиёд ошириш мумкин.

Етти йиллик ичида Ўзбекистонда 5000 га яқин металл қирқувчи ва 1000 га яқин темирчилик-пресс ускуналари модернизация қилиниши керак. Бу 1000 дан ортиқ янги станокларни ишга тушириш демакдир. Модернизация қилиш учун сарфланадиган маблағ 1,5-1,7 миллион сўм атрофида бўлади. Ҳисоблар шуни кўрсатадики, ускуналарни модернизация қилиш тўғри ташкил қилинса республика бўйича 32 миллион сўмдан кўпроқ фойда олиш мумкин.

Шунга қарамай, баъзи бир корхоналарда модернизация масалаларига, айниқса комплекс модернизацияга етарли эътибор берилмаётир. Модернизациялаш аксарият бир томонлама амалга оширилмоқда. Бу кўпинча зарур эффектни бермайди, унга сарфланган маблағ деярлик бекор кетади. Бу муҳим тадбирни амалга оширишга рационализатор ва ихтирочилар кам жалб этилмоқда.

Янги ва мукаммал техникадан рационал фойдаланилганидагина кутилган натижани олиш мумкин.

Ваҳоланки, кўпгина корхоналарда техникадан қониқарсиз фойдаланилаётир. Область саноат корхоналарида ускуналар планда белгиланган вақт фондининг 40-60 проценти давомида ишлайди. 1961 йилнинг ўтган ойларида область корхоналарида шундай камчиликларга йўл қўйилиши натижасида ўнларча минг ишчи куни бекор ўтган.

Меҳнат унумдорлигини оширишда ишлаб чиқаришни бир меёрда, график асосида олиб бориш жуда катта аҳамиятга эга. Бу — ускуналардан, ишчи кучларидан тўла фойдаланиш имконини беради. Аммо областнинг кўпгина корхоналари бир меёрда ишлашга эришганлари йўқ. Улар ойнинг дастлабки икки декадасида ёмон ишлаб, учинчи декадада бутун маҳсулотнинг ярмидан кўпроғини, ҳатто 70—80 процентини ишлаб чиқармоқдалар. Бунга «Таштекстильмаш», «Узбекхлопкомаш» заводларини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш учун катта имкониятлар очиб беради. Масалан, Тошкент область корхоналаридаги темирчилик-пресс цехларини ихтисослаштириш етти йиллик мобайнида 1,5 миллион сўмга яқин маблағни тежаб қолиш, меҳнат унумдорлигини 1,5-2 баравар кўтариш имконини беради. Лекин шунга қарамай бу тадбирни амалга ошириш бир неча йилдан бери пайсалга солинмоқда.

Меҳнат унумдорлигини оширишда меҳнаткашлар оммасининг ижодий активлиги, ташаббускорлиги, ғайрат ва шижоатлари, социалистик мусобақа катта роль ўйнайди. Ҳар бир саноат корхонасининг маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишчилар, инженер-техниклар ва хизматчилар ташаббускорлигини оширишлари, уларнинг ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилишга кенг жалб қилишлари лозим.

А. ОРТИҚОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

Тошкентдаги электроизолятор заводи пластмасса буюмлари цехининг бригада бошлиғи ўртоқ В. Аришенский энг актив рационализаторлардан биридир. У шу йилнинг ўзидаёқ меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган бир қанча таклиф киритди.

Суратда: В. Аришенский ва бригада аъзоси Р. Алимжонов ўртоқлар янги таклиф устида ишлаётирлар.

М. Комлев фотоси.

ТИНИБ-ТИНЧИМАСЛАР

Коллектив орасида тиниб-тинчимаслар деб ном чиқарган инженерлар — В. Добров ва В. Яковлев ўртоқлар корхонада ишлаб чиқаришни жуда кўп кемтик жойларини бартараф этишди, маҳсулот тайёрлаш технологиясини такомиллаштиришга қаратилган бир қанча рационализаторлик таклифлари билан чиқишди. Аммо бу таклифлар билан шу кунларда уларнинг бутун фикри-зикри, борлиғини забт этган, уларни ўз гирдобига тортган янги тема ўртасида осмон билан ерча фарқ бор эди. Ҳамкасблар бир неча йилдан бери чиқариб келинаётан ва юксак баҳо олган Э-352 экскаваторларининг қувватини яна оширишга бел боғлашган эди.

Ана шу мақсадни амалга ошириш йўлида неча тунларни бедор, уйқусиз ўтказишмади дейсиз, улар. Иш вақтида ҳам, бўш вақтда ҳам шу ҳақда уйлашди. Жуда кўп қўлланма ва китобларни ўқиб чиқишди. Ниҳоят экскаваторнинг ковшасини ва стреласини ҳаракатга келтирадиган қисмларини модернизация қилиш йўли билан унинг иш унумини оширишга киришдилар. Орадан чамаси бир ойча вақт ўтар-ўтмас агрегатни модернизациялаш бўйича техника ҳужжатлари тайёрланди.

Ижодий изланиш якунланадиган кун ҳам етиб келди. Икки ҳамкасбнинг таклифи асосида ковшасининг ҳажми 0,4 кубометр бўлган Э-352 экскаваторининг биринчи нусҳаси тайёрланди. Илгари эса ана шу ковшанинг ҳажми 0,25 кубометр эди. Экскаваторнинг стреласини ҳаракатга келтирадиган механизмлар кучи анча оширилди. Шу туфайли экскаватор унумдорлиги 60 процент ошди.

Тошкент экскаватор заводи модернизациялашган Э-352 агрегатини ишлаб чиқаришга ўтгач жуда катта фойда олади. Дастлабки ҳисобларга қараганда бу кўрсаткич 250—300 минг сўмни ташкил этади.

Ўзимизга боғлиқ

Жонажон партиямизнинг янги Программасида халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қатори кўмир қазиб чиқаришни янада кўпайтириш бўйича катта вазифалар белгиланган. Бу масъулиятли ишни муваффақиятли бажариш, партиямиз белгилаган маррага тезроқ эришиш асосан кончилар меҳнати унумдорлигини оширишга боғлиқ. Албатта, бунинг ўзи бўлмайди. Бунинг учун ҳар бир шахтёр, инженер ва техник иш вақтидан, мавжуд асбоб-ускуналар, машина ва механизмлардан, ички резервлардан унумли фойдаланиши керак.

Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси ўзининг кундалик ишида ана шу масалаларга алоҳида эътибор бермоқда. Барча кончиларимиз қудратли экскаваторлар, пармалаш установкалари ва бошқа кон машиналари қувватидан тўла фойдаланиш учун ўзаро мусобақалашишмоқда. Бу разрезда меҳнат унумдорлигини анча ошириш, қазиб чиқарилаётган кўмир таннархини камайтириш ва сифатини яхшилашга ёрдам бермоқда.

Шу йилнинг ўтган ойларида давлат плани анча ошириб адо этилди. 11 ой ичида пландагидан ташқари 120 минг тоннага яқин ёқилғи қазиб чиқардик. Маҳсулот таннархини камайтириш эвазига ўнларча минг сўмлик давлат маблағи тежаб қолинди. Биз бунга аввало экскавация циклини қисқартириш, бўш вагонларга кўмир ортишни тезлаштириш туфайли эришдик.

Разрезимизнинг ўртоқ Френкель бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси экскаваторлардан унумли фойдаланишда ҳаммага ўрнак бўлмоқдалар. Шунинг учун ҳам бу бригада ўзаро мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

Х. АЛИҚУЛОВ,
Оҳангарондаги кўмир разрези коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи.

(Саҳифа редакциянинг илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлимининг ходимлари томонидан уюштирилган).

СУТ СОҒУВЧИ УЧ ЙИГИТ

Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг сут-товар фермасини айланар эканмиз, бу ерда чаққонлик билан ҳаракат қилиб сигир соғаётган йигитларга кўзимиз тушди. Мана, улардан бири Муҳиддин Алиев.

— Баъзилар, — дейди у, — йигит кишига ҳам сут соғувчилик ярашадими деб ажабланиши мумкин. —Лекин бундай гапларга мен парво қилмайман, чунки бу касбни севиб қолдим. Шу соҳада ишласам давлатга, халқимизга кўпроқ фойда келтираман, деб ўйлайман.

Кейинчалик билсак бу фермада Муҳиддин ёлғиз эмас экан. Лёнка Ампилов, Ҳалим Маликовлар ҳам ферманинг донгдор сут соғувчилари эканлар. Бу ҳар уч сут соғувчи йигитга 66 бош сигир бириктилган. Улар ҳар бош соғин сигирдан 2800 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

Б. СОИБНАЗАРОВ.

ЕР ЭЛНИ ТЎЙДИРАДИ, КИЙДИРАДИ, УНИНГ ҚАДРИГА ЕТ!

Ўртачирчиқ районидаги «XX партсъезд» колхозида келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрланмоқда. Тракторчи Ф. Алимбеков ва плугатор А. Мирзақулов ўртоқлар ўз агрегатлари билан кунига 10 гектардан ортиқ ерни шудгор қилмоқдалар. Суратда: шудгорлаш пайти. М. Шевелев фотоси.

БУ КУРТАК ЯНАДА МАВЖ УРСИН

ЖАМОАТЧИ КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДАН

□ □ □

Ватан, халқ манфаатини ўз шахсий манфаатидан юқори қўйган, коммунизм тантанасини яқинлаштиришга ҳисса қўшиш учун отланган минглаб ишчиларимиз, новаторларимиз, инженер ва техникларимиз жамоатчи конструкторлик бюроларига бирлашмоқдалар. Ҳозир республикамиз саноат корхоналарида 200 дан ортиқ жамоатчилик асосида ташкил этилган бюролар ишлаб турибди. Уларга бир ярим мингдан кўпроқ рационализатор ва ихтирочилар, инженерлар ва техниклар бирлашган. Бу ватанпарварлар рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизациялаш, янгиларини ишга тушириш, ишлаб чиқариш жараёнларни такомиллаштириш бўйича кўп тадбирларни амалга оширмоқдалар. Фақат халқ хўжалиги кенгашига қарашли саноат корхоналаридаги жамоатчи конструкторлик бюролари коллективлари 400 дан ортиқ таклиф ишлаб чиқишди ва жорий қилишди. Бу ҳар йили камида 400 минг сўмдан ортиқ фойда олиш имконини беради.

Конструкторлик бюроларининг аъзолари рационализаторлар билан ишлашда яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар рационализаторлик таклифларини техника талабларига мослаб қайта ишлаб чиқиш билан янгилик изловчилар ҳаракатининг ривожланишиға ёрдам беришаяпти. Шу йилнинг ўтган 9 ойида амалга оширилган новаторлик таклифлари 19,5 миллион сўм фойда олиш имконини беради. Бу ўтган йилдагига нисбатан деярлик 1,5 баравар кўпдир.

Жамоатчи конструкторлик бюролари вакилларининг яқинда бўлиб ўтган республика кенгашида «Ўзбекистон ССР Совнархози корхоналаридаги жамоатчи конструкторлик ва иқтисодий анализ бюроларининг иши ҳақида» доклад қилган совнархоз раисининг ўринбосари ўртоқ Г. Винокуров ва музокарада сўзга чиққан нотиқлар ўз сўзларида ана шу рақамларни келтиришди. Шу билан бирга улар жамоатчилик асосида ишлайдиган конструкторлик, технологик ва иқтисодий бюролар ташкил этишда, уларга ёрдам беришда жуда катта камчиликлар мавжуд эканлигини таъкидлаб ўтишди. Халқ хўжалиги кенгашига қарашли 80 га яқин корхонада шу вақтгача бундай бюролар ташкил қилинмаган. Нефть ва газ, гўшт, сут, бинокорлик материаллари саноатлари корхоналарида бюролар деярлик йўқ.

— Бизда жамоатчи конструкторлик бюроси ўтган йилнинг охирида ташкил этилган эди,— дейди «Ташсельмаш» заводининг инженери ўртоқ Фукс.— Аввалига нима қилишимизни билмай юрдик. Кейинчалик қилинадиган ишлар ўз-ўзидан келиб чиқаверди. Бюро аъзолари ва новаторларимизнинг ишлаб чиқаришнинг айрим жараёнларини такомиллаштиришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқиш бўйича киритган таклифлари асосида иш планини туздик. 18 та тема танладик. Бюро аъзолари группа-группага бўлиниб, маълум бир темани ишлаб чиқиш юзасидан ижодий изланишни бошлаб юбордилар. Ишдан кейин қолиб биргаликда фикр алмашдик. Ҳаракатимиз зое кетмади. Ҳозиргача бешта темани тўла ишлаб чиқдик. Жумладан, пахта териш машинаси шпинделининг деталини тайёрлайдиган автомат линия ишга тушиш арафасида турибди. Махсус қирқиш станоги ҳам яратилди. У шпиндель деталларини қирқишда меҳнат унумдорлигини 8 баравар оширди. Амалга оширган тадбирларимиз 60 минг сўмга яқин маблағ тежашга ёрдам беради.

Муваффақиятларимиз бундан ҳам яхши бўлиши мумкин эди. Аммо, корхона раҳбарларининг бюро ишига яхши эътибор бермаётганликлари бунга халақит бераяпти. Биз йил бошидан бери бюро аъзоларининг ишлаши учун айрим участка ташкил этиб беришни илтимос қилаяпмиз. Лекин бу илтимос ҳамон амалга оширилмаётир. Материал билан таъминлаш ҳам жуда қониқарсиз аҳволда.

Чирчиқ электрохимия комбинатининг хизматчиси ўртоқ Беловнинг сўзини кенгаш қатнашчилари зўр эътибор билан тингладилар. Ўртоқ Белов бу йирик корхонада ташкил этилган жамоатчи конструкторлик бюролари фаолиятини чуқур анализ қилиб берди. Комбинатда 6 та бюро ташкил этилган. Цехларда 30 дан ортиқ рационализаторлик бригадалари ишлаб турибди. Айниқса, минерал ўғит ва контроль-ўлчов асбоблари цехларидаги бюролар баракали меҳнат қилишаяпти.

Комбинатимиздаги жамоатчи конструкторлик бюроларига бирлашган ватанпарвар новаторларимиз, инженер ва техникларимиз ҳаммаси бўлиб 40 дан ортиқ темани ишлаб чиқишди. Бунинг эвазига 100 минг сўмдан ортиқ фойда олинади.

«Таштрансмаш» заводи жамоатчи конструкторлик бюросининг раиси Гришченко, илмий-техника жамияти республика Совети раисининг ўринбосари Кабиш, Олмалиқ шаҳар комсомол комитетининг секретари Қаҳҳоров ва бошқа ўртоқлар жамоатчи конструкторлик бюролари коллективлари ўртасида ўзаро ижодий алоқани мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақида гапирдилар.

— Халқ хўжалиги кенгаши техника бошқармасининг раҳбарлари, — деди ўртоқ Гришченко,— жамоатчи конструкторлик бюролари ўртасида алоқани мустаҳкамлашга эътибор беришмаяпти. Ваҳоланки бу ҳозирги вақтдаги энг асосий вазифалардан биридир. Бошқа корхоналардаги бюро аъзолари қандай масалалар устида изланишлар олиб бораётганликлари, уларнинг ютуқлари ҳаммани қизиқтиради. Алоқа, ўзаро тажриба алмашишни яхши ташкил этиш катта фойда беради. Чунки билмаганларимизни бир-биримиздан ўрганамиз, бир-биримизга ёрдам бериб турамиз. Кишиларни мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларига, Москвадаги Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига ижодий командировкаларга юбориш лозим. Бу, шубҳасиз, ишимизга ёрдам беради.

Ўртоқ И. Я. Казаковнинг жамоатчи конструкторлик бюролари ходимларининг Свердловск шаҳрида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши якунлари ҳақидаги доклади кенгаш қатнашчиларида зўр қизиқиш уйғотди.

Кенгашда Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Тўхтасинов, Тошкент тўқимачилик комбинати жамоатчи конструкторлик бюросининг аъзоси Федорова, Узсовпроф секретари Парамошкин ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзладилар.

ПЕДАГОГИКА МАДАНИЯТ УНИВЕРСИТЕТИ

Коммунизм қурувчилар съездида қабул қилинган партиямизнинг янги Программасида совет кишиларининг ҳозирги авлоди коммунизм даврида яшайди, деб тантанали равишда эълон қилинди. Коммунизм даври кишисини тарбиялашда совет ўқитувчиларининг роли бекиёсдир. Шу туфайли Н. С. Хрушчев совет ўқитувчиларига ёшларнинг маънавий маслаҳатчилари деб юксак баҳо берди. Дарҳақиқат, ёш авлодга билим беришда ҳам, ўқувчиларда ижтимоий-фойдали меҳнатга ҳавас уйғотишда ҳам ўқитувчининг роли ниҳоятда катта.

Бу талаблар, айни вақтда совет педагогларидан юксак маданиятли, шарафли касбларининг чинакам усталари бўлишни талаб этади. Бунда, шубҳасиз, халқ университетлари муҳим роль ўйнайди.

Маълумки, шу вақтгача республикамизда педагогика маданият университети ташкил этилмаган эди. Бундай маданият ўчоғи фақат Москвада бор бўлиб, унинг фаолияти дастлабки ойлардаёқ яхши натижалар бера бошлади. Педагогика маданият университетининг тарбиявий аҳамияти катта эканлигини эътиборга олиб, республикамиз пойтахти—Тошкентда ҳам ана шундай маданият ўчоғини ташкил этишга қарор қилинди.

Киров район халқ маориф бўлими, сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамиятнинг район бўлими ташаббуси билан ташкил этилган бу университет яқинда иш бошлади. Тажрибали педагогларнинг бой иш тажрибаларини оммалаштириш, таълимнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш, бу соҳада қўлга киритилган ютуқларни кенг ёйиш ҳамда педагогик коллективларнинг ота-оналар билан алоқасини мустаҳкамлашга доир қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказиш—университет олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир. Маданият ўчоғи тингловчилар учун коммунизм қурувчиларининг аҳлоқ кодекси бўйича ҳам тематик лекциялар уюштиради.

Университет совети республикамиздаги таниқли ўқитувчилар ва фан арбобларидан ташкил топган. Унинг ректори қилиб район педагогик кабинетининг мудири ўртоқ Р. Кочаров сайланди. РСФСР педагогика фанлари академиясининг корреспондент аъзоси, педагогика фанлари доктори профессор С. Ражабов, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Авдеева, 30-болалар боғчасининг мудири П. Монасипова, Тошкент Давлат университетининг кафедра мудири доцент Ю. Тоҳирий ва бошқа ўртоқлар университет советининг аъзолари сифатида унга катта амалий ёрдам беришни ўз зиммаларига олдилар. Айни вақтда улар машғулотларга қатнашиб, педагогларни қизиқтирган масалалар бўйича лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Университетда машғулотлар асосан икки факультетда олиб борилади.

Университетнинг 15 декабрь куни ўтказилган биринчи машғулотида Киров район партия комитетининг секретари ўртоқ А. Абдуллахонова маданият ўчоғининг вазифалари ҳақида гапириб берди. Шунингдек, профессор С. Ражабовнинг «КПСС XXII съезди ва ўқитувчилар ҳамда ота-оналар жамиятининг вазифалари» деган темадаги лекцияси тингланди. Университет машғулотлари ҳар ойда бир марта ўтказилади.

Педагогика маданият университети ўқитувчиларнинг билим доирасини кенгайтиришда, уларнинг педагогик маҳоратини оширишда, шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

М. ШОУМАРОВ,
Киров район халқ маорифи бўлимининг мудири.

ХУРСАНОЙДАН ҲАММА ХУРСАНД

Хурсаной 1958 йилдан бошлаб сут-товар фермасида ишлаб келаяпти. Бу зийрак қиз дастлабки кунларданоқ ишга меҳр қўйди, сигирларни яхши боқиб, улардан кўплаб сут соғиб олаётган илғорларнинг тажрибасини қунт билан ўрганди. Изланиш, ғайрат билан қилинган меҳнат яхши натижа бера бошлади. Хурсаной аста-секин илғорлар сафидан ўрин олди. Ҳозир у ферманинг донгдор сут соғувчиларидан бири ҳисобланади.

— Хурсанойдан ҳамма хурсанд,— дейди сут-товар фермасининг бошлиғи ўртоқ Ирисбой Бўронбоев.— У ўтган йили 19 бош сигирнинг ҳар биридан 2,5 минг литрдан ошириб сут соғиб олди. Бу йил эса ўтган йилгидан ҳам яхши натижаларга эришаяпти. Ҳозиргача у соққан сут 36 тоннага етди.

Хурсаной ўз иши ва тажрибаси ҳақида камтарлик билан сўзлайди.

— Ҳар бир сигирнинг мижозини билиб муносабатда бўламан,— дейди у,— иштаҳасига, сутининг ошиб боришига қараб ем-хашак бераман. Агар бир кун емини тортиб қўйсангиз борми, 3—4 кун сутини камайтириб юборади. «Череда», «Белка», «Славная» ва «Бодрая» лақабли сигирлардан шу кунга қадар 3500 килограммдан сут соғиб олдим.

Оҳангарон районидаги Тошкент наслчилик совхозида Хурсаной каби ғайратли сут соғувчилар сафи кенгайиб бораяпти. Комсомол аъзолари Мелигул Бектемирова ва Замира Эрмакова ўртоқлар шулар жумласидандир.

Бу ёш, меҳнатсевар қизлар етти йиллик мактабни тамомлаб, фермага ишга келишган эди. Улар тез кунда сут-соғувчилик касбини эгаллаб олишди. Уларнинг ҳар бирига 19 бошдан сигир бириктилган, иккиси ҳозирга қадар 76 минг 900 килограмм сут соғиб олишди. Хурсаной қатори бу қизлар ҳам ҳозир 1962 йил ҳисобига сут соғиб топширишаяпти.

Аҳолига мўл-кўл ва серёғ сут етказиб бериш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган бу илғор сут соғувчиларнинг ишидан ўрнак олса арзийди.

Б. УМАРОВ.

ПАХТАКОРЛАР МИННАТДОР

Кенг дала. Ҳосилнинг сўнгги граммлари териб олинмоқда. Бу «Оққўрғон» совхозининг 6-бўлими пахтазорлари. Бу ерда совхоз ишчилари билан бир қаторда Тошкент шаҳридаги Октябрь райпишеторгининг ишчи ва хизматчилари ҳам меҳнат қилаётирлар.

Совхоз ишчилари етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишда астойдил ёрдам бераётган савдо ходимларидан миннатдор бўлаётирлар. Улар Ғулом Алиев, Мирсобир Мирюсупов, Баҳодир Содиқов, Ҳабибулла Отамуҳамедов, Усмон Исроилов сингари ўртоқларнинг номини, айниқса, ҳурмат билан тилга оладилар. Бу азаматлар совхоз пахтакорлари билан елкама-елка туриб ишлаб, кунига 120—150 килограммдан кўсак термоқдалар.

Ж. ҲУББИЕВ.

МИНЕРАЛ ЎҒИТ САМОЛЁТЛАР ОРҚАЛИ СЕПИЛМОҚДА

Шу кунларда областимизнинг кўпгина хўжаликларида тупроқнинг унумдорлигини ошириш учун далаларга самолётлар билан минерал ўғит сепилмоқда. Қишлоқ хўжалик авиациясининг ўртоқ Тайметов бошлиқ Тошкент бўлинмаси бу йил 85 минг гектар майдонга минерал ўғит сепади. Бу ўтган йилдагига нисбатан 2 баравар кўпдир. Ўртоқ Файзулов бошчилик қилаётган учувчилар коллективи бу ишда олдинда бормоқда. Коллектив ҳозиргача чигит экиладиган 25 минг гектар майдонни ўғитлаб мавсум топшириғини ошириб адо этди.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётларини моҳирлик билан бошқараётган лочинлар сидқидиллик билан ишлаб, келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлаётган пахтакорларимизга яқиндан ёрдам бераяптилар.

Е. ГОДОВИКОВ.

БОҒЧА-ЯСЛИЛАР КЎПАЯДИ

Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими ишловчи ёш болали аёлларга янада қулайлик яратиш мақсадида боғча-яслилар сонини кўпайтириш тадбирларини кўрмоқда.

Чиланзор массивида типовой проект бўйича қурилаётган иккита болалар комбинати битай деб қолди. Бу ерда кичкинтойларнинг яхши тарбия олиб, соғлом ўсишлари учун зарур шароитлар яратилмоқда. Ҳар бирида 180-200 га яқин бола тарбияланадиган бу муассасалар янги йил арафасида ишга туширилади. Шунингдек, пойтахтнинг Куйбишев ва Октябрь районларида ҳам йил охирича иккита болалар боғчаси очилади. Буларнинг ҳар бири юзга яқин болани тарбиялашга мўлжалланган. Бундан ташқари «Узсельэлектро» ташкилоти ва «Ташкент-кабель» заводи ёнида қурилаётган болалар тарбия муассасалари ҳам фойдаланишга топшириш арафасида турибди.

ИПАКЧИЛИКНИНГ МУСТАҲКАМ ОЗУҚА БАЗАСИНИ ЯРАТАЙЛИК

Жонажон партиямизнинг XXII съезди қишлоқ хўжалигини бундан буён ҳам тез суръатлар билан комплекс ривожлантиришнинг равшан программасини чизиб берди. Съезддан кейин қадрдонимиз Н. С. Хрушчев иштирокида Тошкентда бўлиб ўтган Ўрта Осиё республикалари, Озарбайжон ССР ва Қозоғистон жанубий областлари қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгашида пахтакорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар қатори пиллачилар олдига ҳам янги шарафли вазифалар қўйилди.

Ипакчиликни юксалтиришнинг муҳим омилларидан бири — унинг мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш, тутчиликни тинмай ривожлантиришга боғлиқ эканлиги ҳаммага маълум. Тўғри, областимиз пиллачилари кейинги йилларда бу соҳада бирмунча ишлар қилдилар. Тут кўчатлари ўтқазишга, борларини яхши парвариш қилишга эътибор кучайтирилди. Натижада илғор хўжаликлар бу йил пилланинг ялпи ҳосилини 1958 йилдагига нисбатан бир ярим баравар оширишга эришдилар. Ҳар қути уруғдан олинган ҳосил 34 килограммдан 60 килограммданга кўтарилди.

Кейинги уч йил ичида илғор хўжаликларнинг ташаббуси билан 1121 гектар ерда тут плантациялари барпо этилди. Йўл бўйларига, катта ариқ ёқаларига қарийиб 3 ярим миллион туп баланд бўйли тут кўчатлари ўтқазилди. Шундан 700 гектар плантация ва 72 минг туп баланд бўйли тут озуқа бера бошлади.

Кейинги йиллардаги иш тажрибалари областимизда пиллачиликни бундан буён ҳам ривожлантира бориш учун барча имкониятлар мавжуд эканлигини кўрсатмоқда. Афсуски, бу муҳим соҳага эътиборсизлик билан қараб келаётган бир қатор хўжаликларда ана шу бор имкониятлардан тўла фойдаланилмаяпти. Мавжуд тутзорлар қаровсиз қолдирилмоқда. Олинаётган барг ҳосили ҳам талабга жавоб бермайди, салмоғи оз, сифати ёмон. Бунга мисол қилиб областимиздаги 5249 гектар тутзордан атиги 2700 гектари, 13 миллион баланд бўйли тутдан 3 миллион 300 мингтаси ипак қурти боқишда фойдаланилаётганлиги кўрсатиб ўтиш кифоя.

Бир қатор хўжаликларда аҳвол ҳаддан ташқари ачинарли. Оҳангарон районидаги 1-сут-сабзавотчилик совхозида 191 гектар тутзор бор. Ш, тутзорнинг 134 гектаридан фойдаланилиб, ҳаммасидан бор-йўғи 1 — 1,5 тонна барг олинмоқда. 428 минг туп баланд бўйли тутнинг қарийиб 350 мингтасидан барг олинмайди. Янгиер районидаги 147 гектар тутзордан 62 гектари ва 645 минг туп баланд бўйли тутдан фақат 157 мингтаси ҳосил беради. Бўстонлиқ районида ҳам айнан шу аҳволни кўриш мумкин.

Гулистон районидаги «Октябрь» колхозида, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда ва Бекобод районидаги қатор колхоз ва совхозларда тутзорлар мутлақо қаровсиз ётибди. Ана шунинг натижасида бу хўжаликларнинг кўпчилигида баҳорги қурт боқиш бўйича олиниши лозим бўлган ҳосил плани бажарилмай қолди. Пискент, Сирдарё Комсомол районлари хўжаликларида ҳам ана шундай аҳволни кўриш мумкин.

Хўш, бу хўжаликларнинг раҳбарлари йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб олдиларми? Йўқ. Ҳозирга қадар тут кўчати ўтқазишга киришилмаганлиги фикримизнинг далили бўлаолади. Улар қурт боқиш даврида шаҳарма-шаҳар барг ахтариб юрганликларини афтидан унутиб қўйган бўлсалар керак. Бу ҳол етиштирилган пилла ҳосилининг миқдорига ҳам, сифатига ҳам катта зарар келтирганлигини нима учун эслаб кўрмайдилар.

Областимиз пиллачилари республикада биринчи бўлиб етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш ташаббусини бошлаганлар. Буни табриклаш керак. Лекин ана шу шарафли вазифанинг уддасидан чиқиш учун жуда катта ишлар қилиниши лозим. Ҳар йили 1 миллиондан ортиқ баланд бўйли тут кўчати ўтқазиш, 250 гектардан ортиқ янги тутзор барпо қилиш шиоримиз бўлиши керак.

Шу кунларда жойларда кўчатлар ковланиб, ўтқазишга тахт қилиб қўйилди. Ҳозирги об-ҳаво шароитида ҳеч қандай иккиланмасдан, баҳоналар ахтармасдан кўчат ўтқазишга эътиборни кучайтириш зарур вазифамиздир. Ҳаво ва ернинг ҳарорати 0 даражадан паст бўлмаган ҳар қандай шароитда тут кўчатини бемалол ўтқаза берса бўлади.

Колхоз ва совхозларда мавжуд тутзорларнинг ва баланд бўйли тут дарахтларининг ҳосилдорлигини ошириш учун ҳам қатор тадбирларни кўриш керак. Тутларга ишлов бериш ўғит солиш лозим. Бу ишни муваффақиятли бажариш учун уни хўжаликларнинг ишлаб чиқариш планига киритиш маъқул бўлади. Тутчилик звенолари ташкил қилиш ва бу звеноларга пилладан олинадиган даромаднинг 10 процентини тўлаш мақсадга мувофиқдир.

Агар областимиз хўжаликларида тут кўчатлари ўтқазиш плани муваффақиятли бажарилса, 1962 йилда пилла ҳосили тайёрлаш юзасидан зиммага олинган юксак мажбуриятларимизнинг бажарилишини таъминлай оламиз.

Областимиз пиллачилари, тут кўчатлари ўтқазишни муваффақиятли туғаллайлик.

А. АЛИМОВ,
область ипакчилик бошқармасининг бошлиғи.

МЕҲНАТДАН ҲУРМАТ ТОПАЁТГАНЛАР

Бир шароитда, бир ариқдан сув ичиб, қуёш ҳароратидан баравар баҳраманд бўлган бригадаларнинг бирида гектаридан 30 центнердан ошириб ҳосил кўтарилса-ю, иккинчисида 20 центнерга ҳам етмаса! Бунинг сири қаерда экан? Бўрибой ўз-ўзига савол бериб бу саволга унинг ўзи жавоб берди.

Бўрибой колхознинг бош инженерлиги вазифасидан мана шу паст ҳосилли бригадага келиб ишлашга қатъий қарор қилди.

1932 йилдан буён механизатор бўлиб ишлаб келаётган Бўрибой ўз тажрибасини тобора бойитиб бориш билан бирга, техника деҳқоннинг энг яқин дўсти эканини яхши билиб олган. Фақат техникадан унумли фойдаланиш туфайлигина ҳосилдорликни ошириш, таннархни камайтириш мумкин эканлигини амалда кўрган. Шунинг учун ҳам у қолоқ бригадага келгач, ишни техникадан унумли фойдаланишдан бошлади. Иккита «универсал», иккита пахта терадиган машина ажратиб олди.

Булар чигит экадиган ернинг четига — колхознинг фермаси жойлашган. Бу ерда маҳаллий ўғит кўп. Бригада пахтакорлари эрта кузданоқ ҳар гектар ерга 10—12 тоннадан маҳаллий ўғит ташиб чиқардилар. Ерларга суперфосфат солиб, сифатли шудгор қилиб қўйдилар. Қишки қор-ёмғирни шимиб тупроқнинг структураси яхшиланди.

Баҳорда қуёшнинг тафтидан ерда буғ кўтарилабошлади. Тупроқда биқиниб ётган гиёҳлар уйғонибниш урабошлади. Бригаданинг аҳил коллективи ерга тушган уруғнинг тез униш давридан унумли фойдаланиб, барча майдонга квадрат-уялаб чигит экди.

Икки «универсал» кўм-кўк квадратлар оралаб сузабошлади. Бирини Бўрибой, иккинчисини эса Тоғай Анорбоев бошқарди. Пахтазорда баракали меҳнат мавж урди. Ишлови ўрнига қўйилган бўлиқ кўчатлар ёзнинг илиқ шамолида силкинабошлади. Чанқатмасдан сув бериб вақтида озиқлантирилган ғўзалар бир текис шоналаб, чаман-чаман бўлиб гуллади. Гуллар кўсакка айланди. Далада мўл ҳосил ўзини кўз-кўз қилабошлади. Қўшни бригада пахтакорлари ҳам буларнинг қилган меҳнатларига ҳавас билан қарай бошладилар.

Олтин куз... Бўрибой ва Тоғайлар зангори кемалари билан ёз бўйи меҳнат қилиб тўплаган ҳосилни тера бошладилар. Бригаданинг чевар теримчилари уларга кўмаклашдилар. Натижада ҳар гектар ердан 29 центнердан ҳосил кўтарилди. Демак ҳосилдорликни ошириш астойдил меҳнат қилишга, техникадан унумли фойдаланишга боғлиқ экан.

Бўрибой Рихсибоев бригадаси пахтакорлари йил сайин ҳосилдорликни ошириб бориш мақсадида ҳозирги кунларда ҳам дала ишларини кучайтирмоқдалар, ҳосили батамом йиғиштириб олинган майдонларни пешма-пеш сифатли шудгор қилмоқдалар. Колхоз пахтакорлари Бўрибойнигина эмас, у билан ёнма-ён туриб ҳалол меҳнат қилаётган бригада коллективини ҳам ҳурмат қиладилар. Ҳа, меҳнатда ҳурмат ва эътибор қозонаётганлар, деб ана шуларни айтадида.

С. ШОКАРИМОВ.
Тўйтепа, Энгельс номли колхоз.

Академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти республика колхоз ва совхозларига сотиш учун юз минг тупдан кўпроқ турли кўчатлар тайёрлади. Суратда: институтнинг илмий ходими ўртоқ Т. Вдовцева шафтоли кўчатини сотиш учун ажратмоқда.

Х. Хайитмухамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тошкентда

ЯНГИ СИЁСИЙ ПЛАКАТЛАР

Ўзбекистон Давлат нашриётининг бадиий ва тасвирий санъат бўлими КПСС XXII съезди материалларини пропаганда қилишга бағишланган бир қатор сиёсий плакатлар тайёрламоқда. «Коммунизм сари олға» номли плакатда совет халқларининг қардошларча биродарлиги, дўстлиги ва бирдамлиги, тинчликсеварлиги ва меҳнатсеварлиги акс эттирилади. «Партиянинг уч программаси», «Коммунизм ва меҳнат ажралмасдир», «Қани ишга ўртоқлар» каби плакатлар ҳам тарихий съезд ҳужжатларини пропаганда қилади.

Бўлимда рус ва ўзбек тилларида КПСС Программаси бўйича катта альбом тайёрланмоқда.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ УНИВЕРСИТЕТИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг Маданият саройида жамоатчилар ташаббуси билан соғлиқни сақлаш университети ташкил қилинди. Университет программасида 43 та лекция планлаштирилган бўлиб, уларни бир йил давомида комбинат медицина-санитария бўлимининг ходимлари ўқийдилар.

Университетнинг биринчи машғулотида терапия бўлимининг мудири доцент Е. С. Бикова узоқ умр кўриш тўғрисида лекция ўқиди. Тўқимачилар бу лекцияни катта қизиқиш билан тингладилар. (ЎзТАГ).

ЯХШИ ТАДБИР

Ўтган якшанба куни пойтахтдаги турли муассасалар, корхоналарга қарашли 270 та енгил машина такси сифатида шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатди. Улар икки сменада ишлаб, шаҳарнинг ўн мингдан ортиқ аҳолисини ташиди. Бу машиналар ҳар дам олиш куни шаҳар аҳолиси хизматида бўлади.

Енгил автомобиллар 2-автопарки бошлаган бу тадбир йўловчиларни хурсанд қилди.

Суратда: мактаб ошхонасида. А. Абалян фотоси.

ЎҚУВЧИЛАР ОШХОНАСИ

Буфет олди ўғил ва қизлар билан гавжум. Уларнинг бири буфетдаги нарсалардан олса, бири овқат учун чек ёздиради.

— Сизга нима берай?— сўради буфетчи навбати келган Эркиндан.

— Бизга тўртта шўрвага чек ёзиб беринг. Неча тийин бўлади?

— 32 тийин.

Эркин ошпаз Наби Ҳафизовга чекни узатди.

Синфдошлар Эркин, Мастура, Матлуба ва Вазиралар овқатланишга ўтиришди. Улар лаззатли таом учун ошпазга раҳмат айтиб, ошхонадан хурсанд бўлиб чиқишди. Бу тўрт ўртоқ Эркин Тўраев, Мастура Тожиева, Матлуба Ҳошимова, Вазира Жаҳонгировалар ҳар куни ошхонада биргаликда овқатланишади. Улар ошхонада бир-бирларига навбати билан хизмат кўрсатишади.

Мазали овқатлари билан ўқувчиларни мамнун қилаётган бу ошхона пойтахтимиздаги Энгельс номли 11-мактабда очилган. Ошхонани ўқувчилар шу йили ўз кучлари билан қуриб олишди. Бинони пионер вожатий Маҳкам Расулев бошлиқ ёш бинокорлар қўлдан чиқаришган.

Ўқувчилар учун кунига бу ерда хилма-хил иссиқ овқатлар тайёрланмоқда. М. МИРЗААҲМЕДОВ.

ЎЗБЕК АКРОБАТЧИЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Акробатика бўйича Совет Иттифоқи шахсий-команда биринчилиги мусобақалари Таллин шаҳрида ўтказилди. Бу ерда иттифоқчи республикалар ва Москва, Ленинград шаҳарларидан келган 14 команда 1961 йилги мамлакат чемпиони ва олтин медални олиш учун курашди. Мусобақаларда энг яхши натижа кўрсатган Россия федерацияси акробатчилари биринчи ўринни олиб ғолиб чиқдилар. Украина вакиллари иккинчи, Ленинград командаси учинчи ўринни эгаллади. Биринчилик мусобақасида Ўзбекистон акробатчилари ҳам муваффақиятли қатнашдилар. Республикамиз вакиллари команда ҳисобида бешинчи ўринга чиқиб, Белоруссия, Грузия спортчиларини орқада қолдириб кетдилар.

Мастерлар программаси бўйича шахсий биринчиликда тошкентлик акробатлар Д. Костин ва М. Тожиев иккинчи ўринни олдилар. Группа машқларида биринчи разрядлик спортчиларимиздан В. Алёхин, П. Иброҳимов, Р. Ғаниева ва В. Кулакова юксак маҳоратларини намойиш қилдилар.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

Л. И. БРЕЖНЕВ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ, 17 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистонда давлат визити билан меҳмон бўлиб турган СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев мамлакат бўйлаб саёҳат қилиш учун бугун эрталаб жўнаб кетди. Бу саёҳатда Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Т. Қулатов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Я. А. Малик, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари И. В. Архипов, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов, СССР Ташқи ишлар министрлиги Жанубий Осиё бўлимининг мудири В. И. Лихачев ўртоқ Л. И. Брежневга ҳамроҳлик қиладилар. Ҳиндистон бўйлаб қилинаётган бу саёҳатда ҳурматли совет меҳмонига Ҳиндистон транспорт ва алоқа министри П. Суббарайан ва Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси С. Датт ҳамроҳлик қиладилар.

Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ва Деҳлидаги СССР элчихонасининг масъул ходимлари Палам аэродромида Л. И. Брежневни узатиб қўйдилар.

Ҳаво лайнери «ИЛ—18» соат 10—15 минутда Аграга томон йўл олди. Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари машҳур Тож Махал даҳмасини ва Аграниг диққатга сазовор бошқа жойларини бориб кўрадилар. Улар бугун куннинг иккинчи ярмидаёқ Аградан Ҳиндистоннинг энг йирик шаҳарларидан бири бўлган Бомбайга етиб борадилар.

Ҳиндистон матбуоти Л. И. Брежневнинг Ҳиндистондаги тинчлик ва дўстлик миссиясига катта эътибор бермоқда. Бугун Ҳиндистоннинг етакчи газеталари совет меҳмонининг дўст Ҳиндистон ерндаги учрашувларини ҳикоя қилувчи жуда кўп фотосуратлар ва материалларни биринчи саҳифаларда босиб чиқардилар. Ҳеч бир истисносиз ҳамма газеталар Ҳиндистон аҳолиси Л. И. Брежневни самимият ва хурсандлик билан кутиб олаётганлигини қайд қилмоқда.

* * *

БОМБАЙ, 18 декабрь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари меҳмондўст Ҳиндистоннинг пойтахтида икки кун бўлгандан кейин кеча мамлакат бўйлаб сафарга жўнаб кетдилар.

Ҳиндистоннинг қадимий Агра шаҳри ҳурматли совет меҳмонининг сафаридаги биринчи пункт бўлди.

Кеча куннинг иккинчи ярмида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари Бомбайга келдилар. Совет ва Ҳиндистон байроқлари билан безатилган аэродромда Л. И. Брежневни Махараштра штатининг губернатори Пракаса, штат бош министри Чаван, Бомбай мэри Б. В. Ворликар, штат ҳукуматининг министрлари, консуллик корпусининг аъзолари, шаҳардаги жамоат ва маданият ташкилотларининг вакиллари, Совет бош консулхонасининг ходимлари ва уларнинг оила аъзолари кутиб олдилар.

Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари Бомбайга келганларидан кейин кўп ўтмай, Радио клубига йўл олдилар. Бу ерда Ҳиндистон-Совет маданий алоқаларни ривожлантириш жамияти СССР Олий Совети Президиумининг Раиси шарафига катта қабул маросими ўтказди.

Президент Носирнинг декретлари

ҚОҲИРА, 17 декабрь. (ТАСС). Президент Носир давлат ташкилотларининг олий кенгашини тузиш тўғрисида декрет чиқарди. Бу олий кенгаш Бирлашган Араб Республикаси экономикасининг давлат секторига кирган барча ташкилотлар ва корхоналар ишига раҳбарлик қилиши ва уларнинг ишларини координация қилиб туриши, шунингдек экономиканинг давлат секретари учун умумий бюджет белгилаб бериши лозим.

Олий кенгашга республика президенти бошчилик қилади. олий кенгашнинг аъзолари бўлган вице-президентлар ва министрлар эса экономика тармоқлари бўйича группаларга бўлинган ташкилотларга раҳбарлик қиладилар.

Президент Носирнинг бошқа бир декретида 39 та давлат ташкилотлари тузиш кўзда тутилади. Кооператив жамиятлари ва электр станцияларидан бошқа 400 га яқин турли компаниялар шу давлат ташкилотлари қарамоғида бўлади.

Хойзингернинг жиноятлари тўла тасдиқланди

КОПЕНГАГЕН, 16 декабрь. (ТАСС). Даниянинг энг кўп тарқаладиган газеталаридан бири «Б. Т.» газетаси собиқ гитлерчи генерал Хойзингерни судга бериш тўғрисида Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига юборган нотасини шарҳлаб, бу нотада қўйилган айблар асосли эканлигини таъкидлайди.

Совет Иттифоқи тақдим этган ҳужжатли материаллар, деб ёзади газета, Хойзингернинг айбдор эканлигини тўла равишда тасдиқлади. Бу ҳужжатлар Хойзингер айбланган ҳарбий жиноятларни асосли равишда текшириб чиқиш натижасидир. Гитлерчилар армияси олий қўмондонлигидан олинган жуда кўп ёзма буйруқлар бу ҳужжатларда аниқ кўрсатилган. Бу буйруқлар Хойзингер қилган ёвузликлар учун уни айблашга етарли даражада асос бўла олади.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг сессиясида

СТОКГОЛЬМ. 17 декабрь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгаши сессиясининг кеча кечқурунги мажлисида Куба президенти Дортикоснинг табрикномаси ўқиб эшиттирилди. Сўнгра АҚШ президенти Кеннеди номига ёзилган телеграмма тексти маъқулланди. Бу телеграммада Жаҳон Тинчлик Кенгаши Кубанинг ички ишларига аралашишга йўл қўйиб бўлмаслигини кўрсатиб, бу мамлакатга қарши агрессия қилишга ҳар қандай уринишни қоралайди.

Ольга Поблете (Чили) Латин Америкаси мамлакатларидаги аҳвол ҳақида ва бу мамлакатларнинг ўз мустақилликлари учун олиб бораётган кураши ҳақида гапириб берди.

Сўнгра совет ёзувчиси А. Корнейчук сўзга чиқиб айтдики, профессор Берналнинг докладида айтиб ўтилган бир қанча таклифларни, унинг барча тинчлик тарафдорлари кучларини ҳозирги замоннинг энг асосий масаласи бўлган ёппасига ва контрол қилинадиган қуролсизланиш учун курашда активлаштиришга чақириб қилган даъватини совет делегацияси қувватлайди.

Инсоният тарихида биринчи марта, деди нотиқ, тинчлик кучлари жаҳон урушининг олдини олишга қодир бўлган қудратли моддий базага эга бўлиб қолдилар.

А. Корнейчук энг муҳим халқаро проблемаларга батафсил тўхталиб ўтди, тинчликнинг тақдири шу проблемаларнинг ҳал қилинишига боғлиқ эканлигини кўрсатди, жумладан у, ёппасига, батамом, контроллик остида қуролсизланиш масалаларига, ҳар иккала герман давлати билан сулҳ шартномаси тузиш ва Ғарбий Берлин проблемасини ҳал қилиш масаласига, шунингдек ядро синовларидан воз кечиш проблемасига батафсил тўхталди. У эслатиб айтдики, Совет Иттифоқи ядро қуроли синовларини тўхтатишни ва тақиқлашни таклиф қилган эди. Лекин Ғарб давлатлари синовларни давом эттира бердилар. Совет Иттифоқи ўз синовларини яна бошлашга мажбур бўлганидан кейин Ғарбда шовқин-сурон кўтарилди. А. Корнейчук тинчлик тарафдорлари ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битим тузилиши учун курашмоқлари керак, деди. У айтдики, жаҳон жамоатчилигининг кенг доиралари тобора кўпроқ маъқуллаётган бошқа таклифларни ҳам: атомсиз зоналар вужудга келтириш, НАТО ва Варшава шартномаси мамлакатларининг қуролли кучларини бир-биридан узоқлаштириб қўйиш, мамлакатларнинг ана шу икки гуруҳи ўртасида ҳужум қилмаслик тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифларни ҳам қувватламоқ керак. Шу таклифларнинг амалга оширилиши ёппасига қуролсизланишни осонлаштирган бўлур эди.

Пировардида А. Корнейчук, совет делегацияси тинчлик тарафдорларининг жаҳон конгрессини 1962 йилда чақириш тўғрисидаги таклифни табриклайди, деди.

Сўнгра сўзга чиққан нотиқларнинг кўплари ҳам тинчлик тарафдорларининг ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланган жаҳон конгрессини чақириш тўғрисидаги идеяни қувватладилар. Италиядаги тинчлик тарафдорларининг вакили Велио Спано шу мазмунда гапириб, барча тинчликсевар кучларнинг иттифоқини кенгайтириш зарурлигини уқтириб ўтди.

Хитой тинчлик тарафдорларининг вакили Ляо Чэн-Чжи ўз нутқида мустамлакачиликка қарши курашга кўпроқ эътибор берди.

АҚШ тинчлик тарафдорлари номидан Изаксен сўзга чиқиб айтдики, Қўшма Штатларда ҳар хил пацифист группалар кўп, уларни четга сурмаслик керак, балки, аксинча, уларни тинчлик учун ялпи курашга тортиш керак. У, АҚШ тинчлик тарафдорларининг юришлари тўғрисида ҳам гапириб берди.

Эманнюэль д'Астье де ла Вижери (Франция) ёппасига қуролсизланиш учун, ядро синовларини тўхтатиш учун, Германия проблемасини ҳал қилиш учун ва ҳамма халқларнинг мустақиллиги учун кураш зарурлигини уқтириб ўтди. У, француз делегацияси ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланган кенг конгресс чақирилишини тўла равишда маъқуллайди, деди.

Кечки мажлисда Хоанг Муои (Вьетнам), шунингдек Гвинея, Буюк Британия, Лаос ва Ироқ вакиллари ҳам сўзга чиқдилар.

Сўнгра тўрт комиссиянинг раислари ва секретарлари, шунингдек редакция комиссияси сайланди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевизор

19 ДЕКАБРДА

Рус тилида: 18.30—Бир жасорат тарихи (киноочерк).

Ўзбек тилида: 18.50 — Телевизион янгиликлар, 19.00 — Республикамиз далаларида, 19.10 — Ислом дини ва унинг моҳияти, 19.35 — Даштдаги ўрмон (илмий-оммабоп фильм), 19.55 — Совет композиторлари ижодида Осиё ва Африка темаси.

Рус тилида: 20.35 — Агар рационализатор бўлсанг (саноат ходимлари учун), 21.00 — Телевизион янгиликлар, 21.10 — Республикамиз далаларида, 21.20 — Хазиналар ороли номли бадиий фильм.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/XII да **Аида**, 20/XII да **Оққуш кўли**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 19/XII да **Алишер Навоий**, 20/XII да **Гамлет**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/XII да **Тошболта ошиқ**.

Кино

Жаннатда кулги — «ВАТАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Жаноб прокурор учун гул — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Ингури бўйида — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Даъват (1 ва 2-серия) — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамза номли Ленин орденли Ўзбек давлат академик драма театрида

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

А. Ширванзода асари

НОМУС

2 парда, 5 кўринишли драма.

Режиссёр—А. Н. Островский номли Тошкент театр-рассомлик санъати институтининг дипломанти **Д. Шокиров**, рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Ҳ. Икромов.**

3% ЛИ

Давлат ички ютуқ заёми

АҲОЛИНИНГ ПУЛ ЖАМҒАРМАЛАРИНИ САҚЛАШ УЧУН

қулай ва фойдалидир

Бу заём бўйича ҳар йили олти марта асосий ва бир марта қўшимча ютуқ тиражлари ўтказилади.

Асосий тиражларда 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар, қўшимча тиражларда эса 10.000 сўмлик ютуқлар ҳам ўйналади.

Қўшимча тиражларда чиққан ютуқлар тегишли талони бўлган облигацияларга тўланади.

1962 йил 30 сентябрда ўтказиладиган 15-қўшимча тиражда қатнашиш учун 1961 йил 31 декабргача 15-талонли облигацияларни сотиб олиш зарур. Бундай облигациялар ҳамма омонат кассаларида сотилади.

3% ли заём облигациялари бўйича ютиш эҳтимоли ҳар тираж ўтказилган сайин оша боради, чунки ютуқлар сони заёмнинг муддати тугагунга қадар ўзгармайди, ютган облигациялар эса бундан кейинги тиражларда қатнашмайди.

Бу заём облигациялари омонат кассаларида сотилади ва бемалол сотиб олинади.

3% ли заём облигацияларини 15-талон билан бирга сотиб олинг! Бу талон 1962 йилдаги қўшимча тиражда қатнашиш ҳуқуқини беради.

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

«Ўзбекэнерго» қарамоғидаги

„ЭНЕРГОСБИТ"

ҲАММА ИСТЕЪМОЛЧИЛАРДАН СЎРАЙДИКИ,

уй, ҳовли, магазин, муассаса ва кўчалардаги

ташқи электр лампаларини,

шунингдек бинолар ичидаги

электр чироқларини

КУН ЁРИШИ БИЛАНОҚ

ЎЧИРСИНЛАР

Кундуз кунлари ташқи чироқлардан фойдаланган тақдирда,

ЭЛЕКТР БЕРИШ ОГОҲ ҚИЛМАСДАН ТЎХТАТИЛАДИ.

БИРЛАШГАН НАШРИЁТГА

чорвачилик бригадири ва сут соғувчилар

КЕРАК

Дзержинский кўчаси, 8-уй, 2-қават, 22-хонада кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

В. КОМАРОВ, В. ШРЕЙБЕРГ

Дайди частота

— Хизмат, ўртоқ полковник,— деди юраги сиқилиб кутиб ўтирган Максимов.

— Гап бундай Иван Иванович. Миямга бир фикр келди. Балким у сизга ғалати туюлар, лекин... биз магнит пленкасидаги ёзувдан блоклар ўрин алмаштирган вақтни аниқладик-а...

— Ҳа, тағин нимасига қизиқиб қолдингиз?

— Ўзимча шундай деб ўйлаяпман: ахир бу локатор-ку. Демак у ниманидир қайд қилган бўлиши керак... Фикримга тушунаяпсизми?

— Сиз прибор ўғрини қайд қилган бўлиши мумкин, демоқчимисиз? — Максимов ҳаёл ичида бошини чайқади.

— Биотоклар... электростатистик зарядлар бўлишидан хабарим бор,— деди Павел Александрович бўш келмай. — Ўзингиз ҳам бу тўғрида гапирган эдингиз. Биздан нима кетди, келинг бир текшириб кўрайлик.

Максимов шубҳаланиб бир ғижиниб қўйди-ю, лекин полковник билан тортишиб ўтирмади. Афтидан, юрагининг аллақаерида бу «детектив» одамнинг ғалати фикрлари ва хатти-ҳаракатларига ишонч бордек эди.

Улар яна ёзувли ленталарни у ёқдан бу ёққа айлантира бошладилар. Максимов бу ишга лоқайдлик билан, полковникни хафа қилмаслик учунгина қўл урди. Аммо у бирдан жонланиб кетди. Ойнагини тузатиб, ялт этиб Соболевга қаради ва ҳайрат ичида:

— Дарвоқе, сиз айтганингизча!..

Гапини ҳам охирига етказмай, у стулни яқинроқ суриб, қўлига қалам ва чизғични олиб, лента ёзувини тадқиқ қила бошлади. Полковник чидам билан кутиб турди. Ниҳоят Максимов гап бошлади:

— Биласизми, бор! Нимадир бор... Агар мен янглишмаётган бўлсам, бу ерда ҳақиқатан қандайдир радио тўсиқлар қайд қилинган кўринади! Бу тўсиқ фақат лаборатория ичида пайдо бўлган бўлиши керак. Ташқаридан бу ерга тўлқин кираолмайди. Нега десангиз уйнинг ҳаммаёғи экран билан — ерга уланган металл сетка билан муҳофаза қилиб қўйилган. Хўш, қаердан келдийкин? Тушуниб бўлмайди... Иш борган сари чигаллашиб кетяпти. Тозаям бошни қотирадиган ишни танлаб олгансиз-да!..

Максимов яна ёзувни кўздан кечириб, гапида давом этди:

— Энг қизиғи нимадалигини биласизми? Бу тўсиқнинг манбаи — қаерда десамикин? Худди каловлаган одамдек ўзини жуда ғалати тутган: сигнал гоҳ кучайган, гоҳ деярлик йўқ бўлиб қолган... Бу ерда фақат бир нарса: учқун бўлган бўлиши мумкин. Нимадир учқун сочган. Фақат учқуннинг ўзининг кенг спектрли частотаси билан ана шундай тўсиқлар ҳосил қилиши мумкин...

— Передатчикка ўхшамайдими?

— Ҳеч ўхшамайди. Тушуниш жуда қийин, бирор қоида билан изоҳлаш ҳам мушкул. Ёки... шошманг бу ерда худди амплитуданинг умумий кўпайиши рўй берганга ўхшайди. У яқинлашиб келганмикин-а?

— Яъни одам билан биргаликдами? — унинг гапини илиб кетди Соболев.

Максимов қўлларини силкиди.

— Нима бўлиши мумкин-а? Сизнинг мулоҳазангиз йўқми?

Балким, динамолик электр қўл фонаримикин?..

— Унга ўхшамайди!..

Хуллас нима бўлса ҳам из қолибти-ку! Лекин бу издан иш манфаати учун қандай фойдаланиш керак?

Ўттиз икки қоровул — яна булардан бошқаларни ўрганишга тўғри келмаса майли-я, — шулардан бири ёнида «номаълум нарса» билан тунда лабораторияга кирган.

Энг оддий нарсадан иш бошлашга тўғри келди: Павел Александрович ҳужжатларни ўрганишга киришди. Бироқ, автобиографияларнинг хасисона ёзилган сатрлари ва хизмат қандай ўталгани тўғрисидаги маълумотлар билан лентадаги шубҳали ёзувлар ўртасида қандай боғланиш бўлиши мумкин? Павел Александрович иродасини бир ерга тўплаб, диққат билан иш кўрди.

Бирдан унга истаган нарсаси топилгандек туюлиб кетди!

«19... йилда қурилишдаги бахтсиз ҳодиса туфайли ғишт босиб қолиб, ўнг қўлимдан айрилдим...»

Полковник эгри-бугри ҳарфлар билан чала савод ёзилган бу автобиографияни яна бир марта диққат билан ўқиб чиқди. Автобиография автори ушбу сатрларни чап қўли билан эмас, айни ўнг қўли билан ёзганлигига полковник сира шубҳа қилмасди... Ўнг қўлида протез бўлиши керак! Протез! Албатта оддий протез бўлмаса керак. Оддий протез билан бунақанги ёзишга ўрганиш учун ҳар куни машқ қилиш керак. Дарвоқе ҳозир бошқача — биотокли протезлар ҳам ясашадиган бўлишган-ку...

... Эртасига Павел Александровичнинг илтимоси билан Максимовга лабораториядаги локаторни яна ишлатишга тўғри келди. Аппарат одатдан ташқари кучли ишларди. Лабораториянинг эшиги кенг очиб қўйилди.

Ундан кейин эса қуйидаги воқеа рўй берди: қоровуллар бошлиғининг чақиришига биноан вахтер Авдеев, ҳеч нарсадан хабарсиз, коридордан юриб келди, сўнг лабораторияга кириб, ишлаб турган прибор ёнидан ўтди. Айни вақтда полковник билан Иван Иванович лентага тушиб қолган ёзувни эътибор билан кузатиб туришди...

— Ҳеч қандай шубҳага ўрин қолмади!— деди Максимов баланд овоз билан.— Шу экан!

— Ўша,— деди полковник. — Аммо бу биз қидираётган икс эмас... Лекин энди у икс ҳам қўлимизга тушди деяверсак бўлади.

Максимов ҳаяжонини яширолмай сўради:

— Сиз унинг кимлигини ҳам билиб олдингизми?

— Йўқ, ҳали билганимча йўқ. Лекин, энди икс биздан қочиб қутилаолмайди. Буёғига бироз сабр қилиб турасиз, фикримча бир неча кундан кейин масала ҳал бўлади... Кейин сизга айтиш мумкин бўлган нарсаларни ҳикоя қилиб бераман. Албатта айтиб бераман.

Павел Александрович ваъдасининг устидан чиқди.

Кунларнинг бирида у яна институтга кириб келди. Иван Иванович билан иккалови бир бўш хонага кириб олишди. Сўнг полковник ҳикоясини бошлади.

— Электрон бўлса ҳам, ҳар ҳолда қандайдир из ҳар доим қолади... Биласизми, воқеа қандай бўлган?

Брагиннинг ўлимидан сўнг биз қидираётган одамга сизнинг институт билан боғлиқ бўлган махсус топшириқ берилганлиги менга аниқ бўлиб қолди. Аллақачон ўлиб кетган ўғлидан Брагинга хат келишини қаранг. Бу сохта қоғоз олдиндан тайёрланган бўлиши керак эди. Мен бу қоғоз чет элда тайёрланган деб ўйловдим. Лекин кейинчалик маълум бўлдики, икснинг қўлида хат — ёзувнинг намунаси бор экан. Ўғлининг асирликдан отасига ёзган хати бутунлай бошқа қўлга тушган экан. Ана шу намунага қараб машқ қилган ярамас ўша ёзувга ўхшатиб бошқа хат ёзган. Бу хатнинг «Дада сен менга ёрдам беришинг керак Сенинг ҳузурингга...» деган сўзлар билан бошланганини биласиз. Давомида эса «...борадиган одамнинг ҳамма илтимосларини бажаришингни ёлбориб сўрайман. Менинг ҳаётим ана шу илтимосни бажаришингга боғлиқ», деган сўзлар ёзилган.

У Брагиндан нимани умид қилган эди?

Блокни қўлга олгандан сўнг, очиб қарасаки, бошқа. Энди нима қилиши керак эди? Бунақангиларнинг ҳаммаси тезроқ бу ердан қочиб қолиш пайида бўладилар, аммо у блоксиз икки қўлини бурнига тиқиб боришни ўзига эп билмаган. Эрталаб блок йўқолгани маълум бўлгач, ҳамма режа барбод бўлади. Шундан сўнг у энг охирги воситани ишга солиб, Брагинни исканжага олади. Олдинига бу йўл билан иши ўнгидан келишига ишонмай, у Брагинга йўламаган эди. Энди унинг миясига бошқа фикр келади: агар қари чол ёрдам беришга унамаса, уни ўзини ўзи ўлдирган қилиб, ҳалок этиб, блокни шу ерга қолдириб кетиш ва шу билан бизни чалғитиш планини амалга оширади. Аммо чолга суиқасд қилишнинг ҳам ҳожати бўлмай қолади. У Брагин ҳузурига келиб: «Мен худди ўғлингизга ўхшаган разведкачиман. Сиз хаста, кекса одамсиз, умрингиз ҳам тугай деб қолган, лекин мени ва ўғлингизни асраб қолишингиз мумкин. Қисматимиз шундай бўлди — иккаламиз ҳам ўз хоҳишимизга зид равишда оғир кишанга банд бўлиб қолдик. Фақат шу топшириқни бажарсаккина кишандан қутилишимиз мумкин. Агар мен қўлга тушиб қолсам, сизнинг ўғлингиз ҳам тамом бўлади...» Хуллас бу пасткаш оталик туйғусига умид боғлаган... Қари чолнинг резерв блокни тузатиб, яна жойига элтиб қўйиши ва қандайдир йўл билан иккинчи — махфий блокнинг тузилишидан иксни хабардор қилиши лозим эди. Чол эса ғазаб ва нафратига чидай олмай кучли равишда ҳаяжонланган хаста юрак эса буни кўтара олмаган...

— Айтингчи, ҳар қалай сиз уни қандай қилиб билдингиз, яъни тутиб олдингиз?— сўради Иван Иванович.

— Бизга Авдеев — вахтер ёрдам берди. Бу йигитни мен сизга айтсам, душман бамисоли қўғирчоқ қилиб ўйнатирди. Эътибор қилинг-а, улар ҳар бир киши учун ўзига хос муомала қиладилар. Бу ўринда у, кишининг бахтсизлигидан фойдаланган... Тағин қандай қилиб денг-а! Ёш йигит имконича ўз жисмоний камчилигини яширишга ҳаракат қилиб юрган. Бир неча саноқли одамлар қаторида у ҳам биотокли протездан олишга муваффақ бўлган. Бу нарса ҳали унча мукаммал ишланмаган, тез-тез бузилиб туради. Хуллас мазкур протез бирор кимсанинг «дўстона» ёрдамига муҳтож. Шу туфайли Авдеев янги «ошна» орттиради. Қарангки, у биофизик-инженер экан. Нега энди ёрдам бермасин, ҳам бир одамни хурсанд қилса, ҳам янги конструкциядаги протезни яхшилаш учун тажриба қилиб кўрса? Ҳаммани ҳайратда қолдирмоқчиман, катта мукофот оламан, дебти. Ўзига ҳам фойдали бўлган ана шу йўл билан фанга ёрдам бериши мумкинлиги Авдеевни ҳам мафтун қилади.

Кунларнинг бирида «ошна»си Авдеевнинг олдига келиб, протезни ҳақиқий қўлдан ҳам яхши қилиб, такомиллаштириш имкони бор экан, дебти. Бунинг учун арзимаган бир нарса — янги деталча керак. Ҳозирча бундай деталь ҳеч қаерда сотувда йўқ эмиш. Институтнинг лабораториясида эса ўша деталь бор... Сизларнинг Иван Ивановичингизда... «Ошна»си деталь менга фақат бир соатгагина керак холос қанақалигини кўриб олсам бўлгани, кейин ўзим ҳам ясаб олавераман, деб ишонтирипти. Аслида ўзи арзимаган нарса, лекин улар, ҳалиги «шпиономания»дан асраш учун керакли нарсани ҳам, керакмасини ҳам етти қават қулф билан беркитиб қўйишга ўрганиб қолишган. Хуллас мана калит — Брагин бериб юборди. Агар Авдеев истаса блокни олиб келақолсин: эрталаб яна жойига элтиб қўяман. Истамаса, яна ўзи билади... деганмиш Брагин... Олдинига йигит шубҳаланади. Лекин ҳалиги ғаламус шундай ишонарли қилиб, самимият билан гапирадики, ниҳоят Авдеев тузоққа илинади.

«Ошна»сининг маслаҳати билан у блокни ўз протези ичига солиб олиб чиқади. Бу усул жуда ишончли бўлиб, протез ичини қарашга ҳеч ким ботина олмайди деб ўйлаган у. Ҳали такомиллашмаган протезнинг мураккаб биотокли электр хўжалиги эса тунов куни сиз айтган «жиннивозор» радио тўсиқнинг манбаи вазифасини ўтаган. Айтгандай, буниси ўзингизга ҳам маълум.

Энди, бизнинг «ошна»ни қандай қилиб қўлга олганимиз сизни албатта қизиқтирса керак.

У ўз оёғи билан яна келди. Келмасликка иложи ҳам йўқ эди-да: унинг блоксиз маконига қайтиб бориши мумкин эмас эди...

Сергеев узоқ муддатли командировкада, ҳаммасига ўлган Брагин айбдор, деган овоза тарқатганимиздан сўнг, у бироз хотиржам бўлди ва орадан кўп ўтмай, мен ўйлаганимдек, яна ҳаракатга тушиб қолди. Унинг кимга мурожаат қилиши мумкин эди? Фақат Авдеевга.

Сал бўлмаса душманга хизмат қилишга бориб етганини пайқаган Авдеев эса, нима қилиб бўлса ҳам ўз гуноҳини ювиш, ёрдам бериш йўлини қидирарди.

Қисқаси, бор гаплар мана шу. «Ошна»си яна Авдеев ҳузурига келди. Авдеев бўлса уни қаердан топишини билмай гаранг эди. Аммо «ошна»сининг ўзи уни қидириб топди...

«Ошна» келган вақтида биз уни кутиб турган эдик.

— Буни қаранг-а... — Максимов бошқа ҳеч нарса демади.

Павел Александрович жилмайиб:

— Эсингиздами, азизим Иван Иванович, кечагина сиз буларнинг ҳаммасини «ҳазил» деб юрган эдингиз?

Русчадан **Т. НАЖМИДДИНОВ** таржимаси.

(Боши газетамизнинг 29 ноябрь, 2, 5 ва 12 декабрь сонларида босилган).

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01197. Нашр. В. 1748.